

www.polen.travel

POLISH
TOURIST
ORGANISATION

Polen De största turistattraktionerna

Polska turistorganisationen
ul. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa
tel. +48-22 536 70 70
fax +48-22 536 70 04
e-mail: pot@pot.gov.pl, www.pot.gov.pl

Move Your Imagination

Project part-financed by the European Union within the European Regional Development Fund

■ www.polen.travel

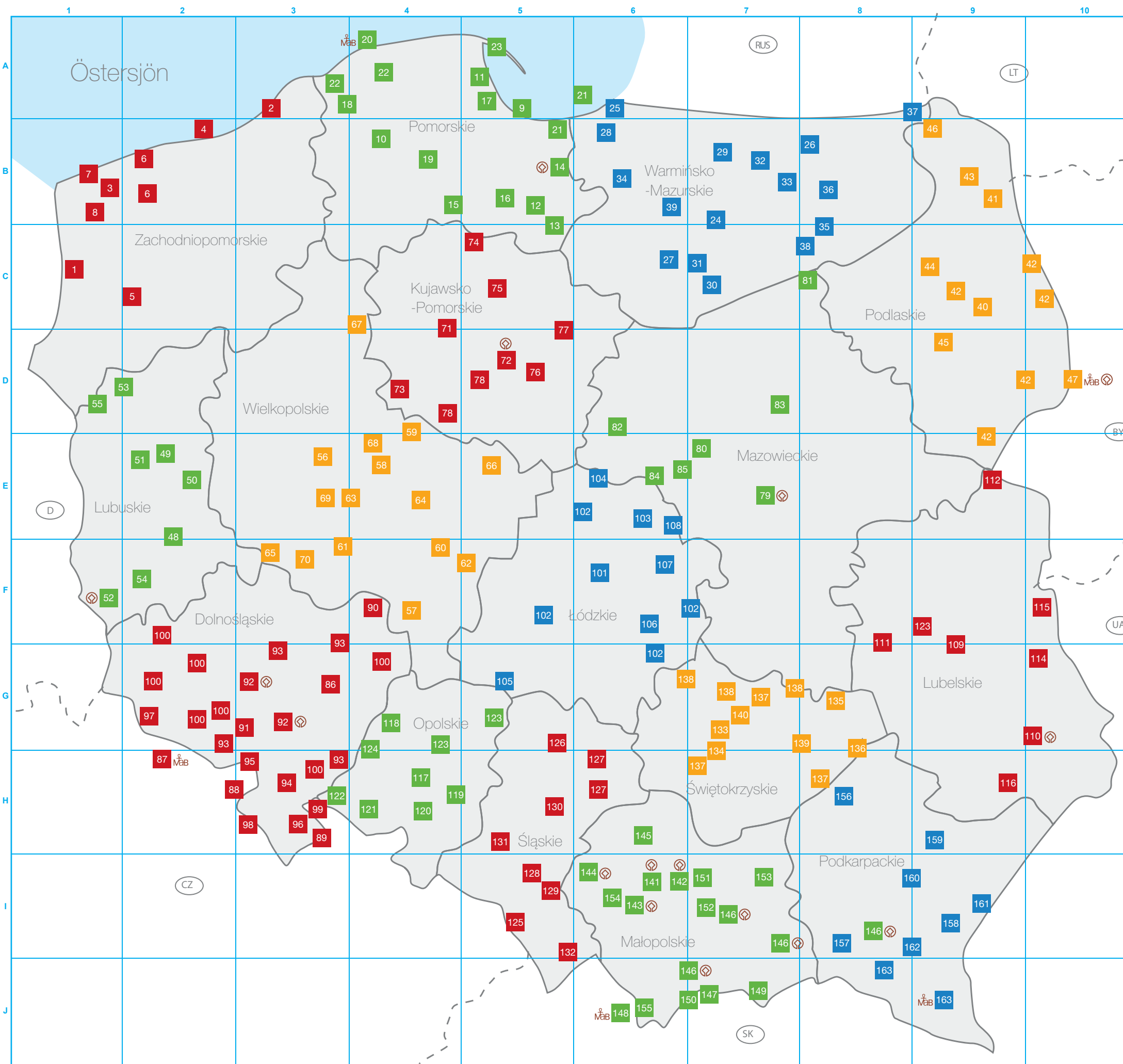
Välkommen till Polen

Polen är ett stort land mitt i Europa mellan floderna Wisla och Oder och Östersjön. Det som främst lockar turister till Polen är den rika naturen, de många historiska kulturminnena, respekten för traditioner, den spännande nutiden och gästfriheten. Det moderna finns överallt och utvecklas i samklang med traditioner och regionala kulturskillnader.

Polen är ett land med ett varierande landskap. I söder reser sig bergskedjorna Karpaterna och Sudeterna. Den mellersta delen består av låg- och högländ. I de Masuriska och Pommerska sjölandskapen i norr är terrängen lätt kuperad med hundratals sjöar bland pittoreska kullar och vackra skogar. Allra längst norrut finns Östersjökusten med sina långa sandstränder. Landets stormiga historia, dess centrala läge i Europa, inflytande från olika nationaliteter och konfessioner gör att Polen fascinerar med sin kultur – både den materiella och andliga. Det är främst storstäderna, rika på kulturminnen och kända för sina berömda personligheter och historiska händelser, som utgör mål för turister. Affärsmän stannar gärna till i dessa städer, som erbjuder intressanta evenemang och goda tillfällen till inköp. För folk på genomresa är det också lockande att stanna till här.

Polen är värt ett besök. Här väntar moderna hotell och rekreationsanläggningar men också trevliga pensionat, campingplatser, fjällstugor och vandrarhem, båthamnar, cykeluthyrning, golfbanor och många andra turistattraktioner.

Polska turistorganisationen

Administrativ indelning i vojvodskap

De olika länes turistattraktioner

Turistattraktionens nummer/beteckning		Vojvodskap/län	Sida
1	8	Zachodniopomorskie	6-7
9	23	Pomorskie	8-11
24	39	Warmińsko-mazurskie	12-15
40	47	Podlaskie	16-17
48	55	Lubuskie	18-19
56	70	Wielkopolskie	20-23
71	78	Kujawsko-pomorskie	24-25
79	85	Mazowieckie	26-27
86	100	Dolnośląskie	28-31
101	108	Łódzkie	32-33
109	116	Lubelskie	34-35
117	124	Opolskie	36-37
125	132	Śląskie	38-39
133	140	Świętokrzyskie	40-41
141	147	Małopolskie	42-45
148	163	Podkarpackie	46-47

- 4 läge på karta
- objekt upptaget på Unescos lista över världskulturarv
- reservat upptaget på Unescos lista över naturreservat

1 Den största hamnen vid Östersjön

C1 Szczecin

En stor hamnstad med värdefulla kulturminnen: de pommeriska furstarnas slott, Sankt Jakobs gotiska katedral, Loitzhuset, rådhuset, hamnporten, de sju mantlarnas försvarstorn. Slottet är numera ett kulturcentrum där körkonserter, internationella festivaler och olika utställningar äger rum. Szczecin är också ett seglingscentrum. Inom stadens gränser finns både sjöar och skogsområden, som sjön Dąbie och urskogen Bukowa.

Turistinformationscentret, Szczecin, ul. Niepodległości 1
tel./fax +(48-91) 434 04 40, www.szczecin.pl, cit.szczecin@wp.pl
De pommeriska furstarnas slott, Szczecin, ul. Korsarzy 34
tel. +(48-91) 489 16 30, fax 434 02 86
www.zamek.szczecin.pl/turystyka, zamek@zamek.szczecin.pl

3 Orgelkonserter

B1 Kamień Pomorski

En stad med många kulturminnen, vackert belägen vid Kamieński-bukten. Den främsta sevärdheten är katedralen från 1100- och 1200-talen med en mäktig orgel från 1600-talet med rörliga träfigurer. I katedralen äger orgelkonserter rum under den årligen återkommande Orgel- och kamarmusikfestivalen - från mitten av juni till slutet av augusti. Här finns också en kurort där rörelsehinder och kärl- och reumatiska sjukdomar behandlas. Behandlingen sker med gytta och saltvatten.

Sällskapet väänner Kamień-regionens
Kamień Pomorski, ul. Wolińska 9
tel. +(48-91) 382 05 41, fax 382 50 28
www.kamienpomorski.pl, um@kamienpomorski.pl

2 De pommeriska furstarnas slott

A3 Darłowo

En gammal fiskehamn och Hansastad. Här finns ett fursteslott i gotik, ombyggt under senare århundraden, omgivet av vallar och med ett högt torn ovanför infartsporten. Idag finns här ett regionalt museum. Staden har bevarat sin medeltida stadsplan med torget och gatorna i schackbrädsmonster. Här finns många kulturminnen, huvudsakligen från de 300 år då pommeriska furstar härskade i staden. Mitt i staden finns ett dussintal gamla hus, däribland ett borgarhus från 1400-talet. I stadsdelen Darłówek finns en unik bro och en fyr.

Turistinformation, Darłowo, Plac Tadeusza Kościuszki 9
tel. +(48-94) 314 35 72, fax 314 23 51
www.darlowo.pl, cit@darlowo.pl

4 Kurort och hälsobrunn vid havet

B2 Kołobrzeg

En känd kurort vid Östersjön. Gamla stan förstördes under 2:a världskriget men har återuppbyggts. Den gotiska katedralen från 1300-talet är ett värdefullt kulturminne. En kurort med 30 behandlingshem och konvalescenthem är en viktig del av staden. Här behandlas sjukdomar i luftrör och kärl samt reumatiska sjukdomar med vatten och gytta året runt. Promenadbroggen och fyren är stora turistattraktioner. Det finns också möjlighet att åka med rundtursbåtar.

Turistinformationscentret
Kołobrzeg, ul. Dworcowa 1
tel./fax +(48-94) 352 79 39, www.kolobrzeg.turystyka.pl, cpit@post.pl

5 Hansastad

C2 Stargard Szczeciński

Staden återuppbyggdes efter att ha förstörts under 2:a världskriget och är känd för sin gotiska arkitektur. Gamla stan omges av medeltida murar med torn och tre stadsportar. På torget finns rådhuset i sengotik och runt torget hus i barockstil. Det främsta kulturminnesmärket är Jungfru Maria-katedralen från 1200-talet. Byggnaden har den för kyrkor i hansastäder typiska formen med två torn och en koromgång.

Sällskapet Stargards väänner
Rynek Staromiejski 4, Stargard Szczeciński
tel./fax +(48-91) 578 54 66
http://free.ngo.pl/tps_stargard/, tps_stargard@free.ngo.pl

7 Klippkusten

B1 Ön Wolin

Polens största ö, vars vackraste del är en nationalpark. Klippkusten är karaktäristisk med sin höjd på upp till 95 m och fyra postglaciala sjöar. Här växer fridlysta orkidéer, äkta martorn och vildkaprifol. Bland de 200 fågelarterna kan nämnas havsörn, brushane och knölsvan. Här föder man upp visenten och här kan man träffa på hermelin och utter. Det finns flera semesterorter på ön: Międzyzdroje, Wiselka och Międzywodzie. På sommaren bjuder staden Wolin på en enastående folkfest – Vikingafestivalen.

Nationalparken Woliński, Międzyzdroje
ul. Niepodległości 3a
tel. +(48-91) 328 07 37, fax 328 03 57
www.wolinpn.pl, sekretariat@wolinpn.pl

6 Havets brud

B2 Trzęsacz och Gryfice

Badort vid Östersjön. På en hög klippa vid kusten finns ruinerna efter en gotisk kyrka som kallas Havets brud. Den byggdes på 1400-talet två kilometer från havet. I dag finns nu bara en liten ruin kvar av den södra väggen. Östersjön trängde in över fastlandet och i mitten av 1800-talet var avståndet mellan kusten och kyrkan bara någon meter och kyrkan stängdes. På grund av rasrisken flyttades det värdefulla barockaltaret till katedralen i Kamień Pomorski. På sommaren kan man ta sig till Trzęsacz med en gammal smalspårings järnväg från Gryfice. Här finns också ett järnvägmuseum.

Centret för information, turist- och fritidsfrämjande, Rewal, ul. Szkolna 1
tel./fax +(48-91) 386 26 29, www.rewal.pl, cipr@rewal.pl
Järnvägmuseet, Gryfice, ul. Blonie 2
tel. +(48-91) 384 55 96

8 Seglingsparadis

B1 Szczeciński-bukten

Bukten med sin yta på 952 km² utgör floden Oderns mynningen för och är förenad med Östersjön och Kamieńskiviken. Det finns hamnar i Trzebież, Wolin, Stepnica och Nowe Warpno. Området erbjuder goda möjligheter till segling. I nationalparken anordnas årligen ett evenemang för turister och idrottare, Ekstremalny Rajd Orła Bielika, som är en blandning av fotvandring, cykling på turistleder i nationalparken och kanotpaddling på floden Stara Świna och sjön Wicko Wielkie. Dessa aktiviteter blandas med andra attraktioner: dykning, nedfart på lina, pontonfärd.

Turistinformationscentret, Szczecin, ul. Niepodległości 1
tel./fax +(48-91) 434 04 40, www.szczecin.pl, cit.szczecin@wp.pl
Tävling Rajd Orła Bielika, Świnoujście, ul. Szkolna 13a/13,
tel./fax +(48-91) 322 22 34, www.orzelbielik.pl, rusak@uznam.net.pl

9 Folkrörelsen "Solidaritets" stad

A5 Gdańsk

De mest värdefulla kulturminnena ligger vid Kungsvägen – gatorna Długa och Długi Targ är kantade med rikt dekorerade borgarhus och gamla historiska byggnader. Det gotiska rådhuset i Głównie Miasto (huvudstaden) inrymmer stadens historiska museum. Det s.k. Artushovet, ett gilleshus för stadens köpmän, är en av de mest storslagna byggnader av denna typ i Nordeuropa. Neptun-fontänen är stadens symbol. Vid floden Mottawa står Żuraw som var den största hamnkranen i medeltidens Europa. Mariakyrkan i gotik med sitt utsiktstorn är den största tegelkyrkan i Europa. Kyrkan rymmer 25 000 besökare. Den gotiska Sankta Katarinakyrkan är berömd för sitt klockspel – carillon som är en kopia av det ursprungliga verket från 1500-talet. Katedralen i stadsdelen Oliwa med sin orgel från 1700-talet är värd ett besök. I den f.d. klosteranläggningen finns numera ett museum. Monumentet över de stupade varvsarbetarna restes till minne över offren från arbetarstrejken i december 1970. Sandstränderna vid havet, kryssningar, kulturella evenemang: internationella orgelfestivaler, folkfester, marknader, parader, teaterföreställningar på gatorna – allt detta lockar till Gdańsk.

Turistinformation, Gdańsk, Długi Targ 28/29, tel. +(48-58) 301 43 55, 683 54 85, www.gdansk4u.pl, gcit@gdansk4u.pl

10 Tyska ordens borg och museum

B4 Bytów

På en kulle reser sig Tyska ordens borg i gotik, uppförd 1395-1407 och senare ombyggd. Den anlades som en rektangel och omgavs av höga försvarsmurar med försvarstorn. I borgen finns ett museum med en samling av folkskulpturer och jordbruksredskap. I borgen äger tornerspel, kulturfestivaler och kammarmusikkonserter rum. Det finns både hotell och restaurang på slottet. I byn i närheten finns Sankt Görans kyrka från 1500-talet med folkliga målningar, och en gammal järnvägsbro från 1800-talet.

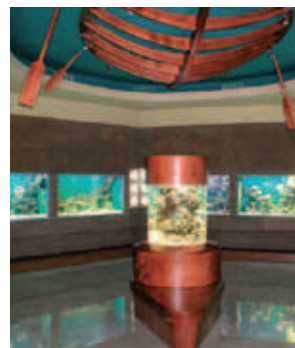
Turistinformationscentret i Bytów, Bytów, ul. Zamkowa 2
tel./fax +(48-59) 822 55 97,
www.bytow.com.pl, promocja@bytow.com.pl

11 Museifartyg och havsantikvarium

A5 Gdynia

Man har en storslagen utsikt över staden från toppen av berget Kamienna. Stadens turistcentrum utgörs av Skwer Kościuszki och promenadbryggan Poludniowe, där två museifartyg ligger förtöjda: segelskolfartyget Pommerns gåva och örlogsfartyget Blixten, världens äldsta jagare. Bredvid piren ligger Oceanografiska museet och akvariet – havets levande skattkammare med hundratals sjöväxter och djur. Det finns utmärkta möjligheter till vattensport och många internationella seglingstävlingar ordnas: Gdynia Sailing Days, Cutty Sark Tall Ships Race. Även många kulturella evenemang äger rum.

Turistinformation, Gdynia, pl. Konstytucji 1
tel./fax +(48-58) 721 24 66
www.gdynia.pl/it, it@gdynia.pl

12 Historiska evenemang

B5 Gniew

Över staden reser sig Tyska ordens gotiska borg byggd på 1200-talet som en fyrhörning, ombyggd på 1500- och 1600-talen och delvis återuppbyggd efter branden 1922. Borgen inrymmer ett museum och omges av delvis bevarade försvarsmurar. Mariaslottet från andra hälften av 1600-talet, också ombyggt, är numera ett hotell. I borgen äger olika evenemang rum, som historiska spel och teaterföreställningar, konserter med gammal musik och tornerspel.

Slottet Gniew, ul. Zamkowa 3
tel. +(48-58) 535 25 37, fax 535 21 62
www.zamek-gniew.pl, zamek@zamek-gniew.pl

14 Europas största medeltida borg

B5 Malbork

Riddarborgen, uppförd i tegelsten, tillhörde en gång i tiden Tyska ordens stormästare. Den är den största medeltida byggnaden i sitt slag i Europa. Borgen, som finns upptagen på Unescos lista över världskulturarv, omges av tredubbla vallgravar och ringmurar med försvarstorn och portar. Stormästarens palats är det främsta exemplet på sengotisk palatsbyggnadskonst. Den vackraste interiören på slottet är sommarmatsalen. Numera är borgen museum. "Ljus och ljud"- spelen är en stor attraktion.

Slottsmuseet i Malbork
Malbork, ul. Starościńska 1
tel. +(48-55) 647 08 00, fax 647 08 03
www.zamek.malbork.pl, sekretariat@zamek.malbork.pl

13 Slotts- och kyrkokomplex

C5 Kwidzyn

Ett storslaget gotiskt byggnadskomplex i tegel: en borg och en katedral med tre skepp. Borgen i gotik uppfördes 1320-47 och förstördes delvis på 1700-talet. Nu inrymmer den ett museum med intressanta samlingar, bl.a. straff- och tortyrredskap från 1500-till 1700-talen. I den gotiska katedralen från 1300-talet finns ett vackert stjärnformat tak i huvudskeppet och väggmålningar från 1300- och 1400-talen.

Museet i Kwidzyn
Filial till Slottsmuseet i Malbork
Kwidzyn, ul. Katedralna 1, tel. +(48-55) 646 37 80, fax 646 37 81
www.zamek.malbork.pl, kwidzyn@zamek.malbork.pl

15 Det arkeologiska reservatet Steningarna

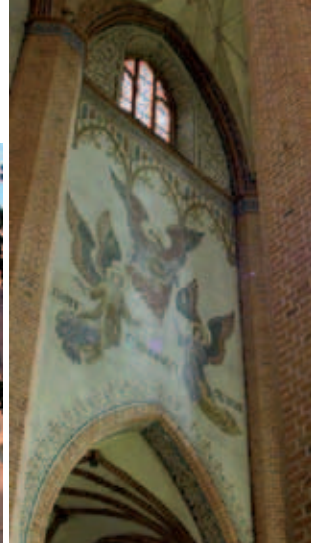
B4 Odry vid Czersk

Det är en by i närheten av staden Czersk. I dess omnejd finns reservatet „Kręgi kamienne” – ett av de främsta arkeologiska minnesmärkena i Polen – en begravningsplats från 100-talet dvs. romersk tid. Här finns gravkullar, steningar (vissa 30 m i diameter) och s.k. släta gravar. De är ett minne efter goternas vandringar från Skandinavien mot Svarta havet under de första århundradena efter Kristus. En liknande begravningsplats finns i orten Węsiory, ett tiotal kilometer norrut.

Zofia Breske, Odry
ul. Ks. Zawadzkiego 10
tel. +(48-52) 398 61 30,
rcit@ko-pomerania.pl
www.it-pomorze.pl, www.manowo.pl

16 F.d. cisterciensisk klosterkyrka

B5 Pelplin

Det främsta kulturminnesmärket är den stora gotiska katedralen, en av de vackraste klosterkyrkorna i Polen. Den har en intressant interiör i olika stilar: gotik, renässans och barock. Huvudaltaret i senrenässans är Polens största och ett av de största i Europa. I klosteranläggningen finns gotiska väggmålningar från 1400-talet. I stiftsmuseet finns rika samlingar av religiös konst. Ett unikt exemplar av Gutenbergs bibel och två gotiska madonnaskulpturer är de främsta objekten.

Stads- och kommunförvaltningen i Pelplin
Pelplin, Pl. Grunwaldzki 4, tel. +(48-58) 536 12 61, 536 14 64
www.pelplin.pl, promocja@pelplin.pl

18 Gotiskt slott och museum

A3 Slupsk

Staden har många kulturminnesmärken. Vid floden ligger de pommerska furstarnas gotiska slott, senare ombyggt i renässansstil. Numera rymmer det ett regionalmuseum med intressanta samlingar bl.a. tennsarkofager efter pommerska furstar och den i Polen största samling av målaren Stanislaw Ignacy Witkiewicz-Witkacys verk. Nära slottet finns den gotiska Kvarnporten från omkring 1400 och en de äldsta kvarnarna i Polen från 1320 (museets etnografiska avdelning). Fragment av gamla försvarsmurar från 1400-talet. Flera musikfestivaler.

Turistinformationscentret, Slupsk, ul. Starzyńskiego 8
tel./fax +(48-59) 842 43 26
www.slupsk.pl, it@um.slupsk.pl

17 Kurort med Polens längsta träbrygga

A5 Sopot

Sedan lång tid tillbaka känt havsbad och kurort. De flesta byggnaderna i staden är borganhus i jugendstil från 1800- och 1900-talen. Gatan Monte Cassino är ett promenadstråk för turister på väg mot havet för att flanera på en av Europas längsta träbryggor eller på sandstränderna. Nära havet ligger en kulturbyggnad som utgör ett vackert exempel på semesterortens arkitektur, Norra badhuset, från 1907. Här anordnas många attraktiva sport- och kulturevenemangen, bl.a. en internationell sångfestival.

Turist- och kurortsinformation, Sopot, ul. Dworcowa 4
tel. +(48-58) 550 37 83, fax 555 12 27
www.sopot.pl, it@sopot.pl

19 Unik folkkultur

B4 Kaszuby

En vacker skogrik region med insjöar bland kullarna. Regionens vackraste del, sjölandskapet Kaszubskie, har många sjöar med goda möjligheter till segling och floder som väl lämpar sig för paddling. Kaszuby är berömt för sin folkkonst, huvudsakligen hemslöjd. Vill man lära känna denna bör man besöka friluftsmuseet i Wdzydze Kiszewskie. Där äger olika folkfester, utställningar och hantverksmarknader rum. I Chmielno kan man bese och köpa olika folkkonstföremål, speciellt keramik.

Friluftsmuseet Kaszubski Park Etnograficzny
Wdzydze Kiszewskie
tel./fax +(48-58) 686 11 30, www.muzeum-wdzydze.gda.pl
muzeum@muzeum-wdzydze.gda.pl

20 Vandrande sanddyner

A4 Nationalparken Słowiński

Parken finns på Unescos lista över de viktigaste naturreservaten i världen. Den största sevärdheten är de 40 m höga rörliga sanddynerna. Vinden blåser sand över allt som finns i dess väg. Insjöarna Łebsko och Gardno upptar mer än hälften av parkens yta. Här förekommer växter och djur som är karaktäristiska för havskusten. Fin utsikt över området har man från fyrtornet vid sanddynen Czolpino och från utsiktstornet på berget Rowokół. I byn Kluki finns ett friluftsmuseum. Här anordnas olika folkfester som visar för området typiska sysselsättningar, slöjd och teknik.

Nationalparken Słowiński, Smoldzino, ul. Bohaterów Warszawy 1
tel./fax +(48-59) 811 72 04,
www.slowniskipn.pl, sekretariat@slowniskipn.pl

22 Det "rutigta" landskapet

A3 Swołowo och Kluki

Området i mellersta Pommern mellan Łeba och Darłowo kallas så, eftersom korsvirkeshus dominerar landskapet. Det finns 2500 hus uppförda mellan 1500-talet och 1900-talet. Regionens huvudstad är byn Swołowo, som räknas till Europas kulturarv. Andra byar med byggnader i korsvirke är Zalesie, Duninów och Objazda. "Rutig hus" kan man också beskåda på friluftsmuseet i fiskeläget Kluki.

Turistinformationscentret
Slupsk, ul. Sienkiewicza 19
tel./fax +(48-59) 842 43 26, tel. 842 07 91
www.slupsk.pl, www.swolowo.pl, www.muzeumkluki.pl

21 Polens lägsta region

B5 Mierzeja Wiślana och Żuławy Wiślane

Landskapet kännetecknas av skogbevuxna sanddyner och breda sandstränder. I naturreservatet „Kąty Rybackie” finns den största häckningsplatsen för skarv. Krynica Morska är ett turistcentrum. Härifrån anordnas korta kryssningar. Żuławy Wiślane är ett låglandsområde vid floden Wislas mynning. Här finns flera turistleder längs de många kanalerna. Lederna är attraktiva då det finns mycket att se under färden, som gamla vindbroar, slussar, pumpstationer och dammar på vägen. En del av området Żuławy ligger lägre än havsytan.

Turistinformation
Krynica Morska, ul. Gdanska (vid promenadbryggan, i stadens centrum).
tel. +(48-55) 247 63 76
www.krynicahorska.pl, it@krynicahorska.pl

23 Badorter på halvön Hel

A5 Naturvårdsområdet Nadmorski

Naturvårdsområdet Nadmorski omfattar landtungan Mierzeja Helska och kuststräckan vid Puckaviken och lockar många turister. Badorterna: Władysławowo, Chalupy, Kuźnica, Jastarnia, Jurata och Hel tillhör de mest besökta. Puck är den enda staden i Polen dit man vallfärdar med båt vid olika kyrkliga helger och fester. På udden Rozewie i staden Władysławowo finns ett fyrtorn, öppet för allmänheten. Här kan man också besöka ett museum för sjöräddning. På halvön finns ett akvarium för gräsälvar.

Naturvårdsområdet Nadmorski Park Krajobrazowy,
Władysławowo, ks. Merkleina 1
tel. +(48-58) 674 06 85, fax 674 03 11,
www.wladyslawowo.pl, wla-info@wp.pl

24 | Centralorten i de tusen sjöarnas landskap

B7 Olsztyn

En gammal stad pittoreskt belägen på höjderna vid floden Lyna. Den har inom sitt område 10 sjöar och stora skogsmarker. Den gotiska biskopsborgen, där Nicolaus Copernicus bodde och verkade, är nu ett regionalt museum. I astronomens gamla gemak finns idag en utställning om honom. I den gotiska Sankt Jakobskatedralen äger sommarkonsserter med orgelmusik rum. Andra sevärdheter i Olsztyn är planetariet och det astronomiska observatoriet.

Turistinformation, Olsztyn, ul. Staromiejska 1, tel./fax +(48-89) 535 35 65
http://mazury.travel, wcit@warmia.mazury.pl
Planetariet, Olsztyn, al. Pilsudskiego 38
tel. +(48-89) 533 49 51, fax 533 49 84
www.planetarium.olsztyn.pl, opioa@planetarium.olsztyn.pl

25 | Copernicus-museet och klosterkullen

A6 Frombork

Här bodde och verkade under många år fram till sin död Nicolaus Copernicus. Ett byggnadskomplex på katedralkullen, tidigare en medeltida försvarsborg, hör till de främsta kulturminnesmärkena. De äldsta byggnaderna är den gotiska katedralen omgiven av försvarsmurar och biskopsborgen från 1300-talet. I borgen finns numera Copernicus-museet. Från kullen har man en vacker utsikt över trakten. Staden är ett centrum för vattensport, segling och isjakt. Varje år i augusti anordnas en internationell orgelmusikfestival

Nicolaus Copernicus-museet
Frombork, ul. Katedralna 12
tel. +(48-55) 244 00 71, fax 244 00 72
www.frombork.art.pl, frombork@frombork.art.pl

28 | Slottskomplex och hästuppfödning

B6 Kadyń

En semesterort vid viken Zalew Wiślany, med ett imponerande slottskomplex från 1600-talet, som byggdes ut på 1700-talet. En av dess ägare var kejsar Wilhelm II. Idag finns här ett elegant hotell i palatset och i de gamla ekonomibyggnaderna statlig hästuppfödning med en ridskola. Förutom ridlektioner kan man njuta av åkturer med häst och vagn i de skogbevuxna, kuperade trakterna med vackra raviner.

Hotell Kadyń Country Club, Kadyń
tel. +(48-55) 231 61 20, fax 231 62 00
www.kadyń.com.pl, kadyń@kadyń.com.pl

29 | Monumental medeltidsborg

B7 Lidzbark Warmiński

I staden som var regionens huvudcentrum hade biskoparna sitt säte. Det främsta kulturminnesmärket är biskopsborgen som består av två delar. Den ena är den yttre borgen, vars ena flygel är ett barockpalats. Via en bro över vallgraven nås den ursprungliga, välbevarade gotiska borgen från 1300-talet. Kapellet har rokokoinredning. Slottet rymmer nu ett regionalt museum med en rik samling av religiös konst. På en kulle i en vacker park ligger biskoparnas sommarslott. Nicolaus Copernicus bodde i borgen under perioden 1503-10.

Regionalmuseet Muzeum Warmińskie
Lidzbark Warmiński, pl. Zamkowy 1
tel. +(48-89) 767 21 11,
www.muzeum.olsztyn.pl, zamek@muzeum.olsztyn.pl

30 | Tyska ordens borg

C7 Nidzica

Staden är känd för sin borg. Den har en rektangulär inångård som uppfördes av korsriddarna på 1300-talet. På den västra flygeln finns vackert dekorerade gavlar. På väggarna i kapellet och matsalen har gotiska målningar från 1400-talet bevarats. Slottet rymmer idag ett museum och hotell. Intill borgen finns delar av stadsmurarna och två försvarstorn. Här äger medeltida gästbad och tornerspel rum.

Turistinformation, Resebyrå,
Nidzica, ul. Zamkowa 2,
tel. +(48-89) 625 51 93, fax. 625 57 58,
www.nidzica.pl, www.hotelgregorovius.pl,
gregoroviushotel@poczta.onet.pl

31 | Friluftsmuseum

C6 Olsztynek

Här finns ett av de största friluftsmuseerna i Polen. Det anlades 1938 och förfogade i början bara över kopior av träbyggnader som flyttades hit från Königsberg. Idag har det pittoreska museet några tiotal äkta eller rekonstruerade byggnader från regionerna Warmien, Masurien, Powiśle och den preussiska delen av Litauen. Här finns bondstugor i korsvirke, spannmålsbodnar, väderkvarnar, lantgårdsbyggnader, en krog och en liten kyrka. Alla byggnader har genuin inredning och boskap och visar livet på landet i gamla tider.

Friluftsmuseet, Olsztynek, ul. Leśna 23
tel./fax +(48-89) 519 15 42,
www.muzeumolsztynek.com.pl
bort@muzeumolsztynek.com.pl

26 | "Wolfsschanze" Varghålan – Hitlers högkvarter

B8 Gierłoż

Här hade Hitler sitt högkvarter under det ryska fälttåget. Det är en av de hemskaste platserna i regionen. Ändå lockas turister hit på dess dystra stämning och hemlighet. Försvarsanläggningen består av 80 byggnader, därav 50 bunkrar. Högkvarteret hade eget elverk, järnvägsstation, flygplats, casino, bio och i dess centrum bodde de viktigaste tyska ledarna. Hela anläggningen var väl dold bakom taggrådsstängsel och minor. 1945 sprängde tyskarna själva försvarsanläggningen under sin reträtt och kvar blev endast ruiner. Idag utgör området en turistattraktion.

Turistinformationscentret, Gierłoż, tel./fax +(48-89) 752 44 29
www.wolfsschanze.home.pl, kontakt@wolfsschanze.home.pl
Turistinformation, Kętrzyn, pl. Pilsudskiego 1
tel./fax +(48-89) 751 47 65, www.ketrzyn.com.pl,
it@ketrzyn.com.pl

33 Polens vackraste barockbyggnad

B7 Święta Lipka (Heliga linden)

Jesuitklostret anses vara den vackraste barockbyggnaden i Polen. Till valfartsanläggningen leder en barockport från 1700-talet. Den treskeppiga basilikan med sin praktfulla interiör och barockorgeln från 1721 är en sevärdhet. Under orgelspelet rör sig figurer av Guds moder, ärkeängel Gabriel och små pojkefigurer med ringklockor i procession medan ängeln i det mellersta tornet spelar mandolin och keruber snurrar runt denne.

Församling Nawiedzenia N.M.P.
Święta Lipka 29
tel. +(48-89) 755 14 81, fax 755 35 66
swlipka@jezuici.pl, www.jezuici.pl/swlipka

32 Biskopsborg

B7 Reszel

I den lilla charmiga staden med kulturhistorisk karaktär kantas de smala gränderna av små borgarhus. På torget finns rådhuset från 1800-talet. Gotiska broar väver sig över floden. Den största sevärdheten är biskopsborgen från 1300-1500-talen med två flyglar. Det är en robust byggnad i tegelsten med ett runt försvarstorn, en nygotisk spira och en mäktig fyrkantig port som leder till en inre gård med klapperstenar. På slottet finns ett galleri för nutida konst.

Biskopborg, Reszel, ul. Podzamcze 3
tel. +(48-89) 755 07 59, 755 02 16
www.zamek-reszel.pl, www.reszel.pl,
info@zamek-reszel.com

34 Med fartyg på land

B6 Kanalen Elbląski

Kanalen anlades på 1800-talet och är idag ett tekniskt kulturmärke och en turistattraktion. Ur teknisk synvinkel är det en mycket intressant vattenled, också internationellt. Den har en fungerande kanalanslaggnings, unik i världen, med ett system av räls, slussar, dammar och säkerhetsportar. För att övervinna höjdskillnaderna anlades 5 marina järnvägar där båtarna läggs upp på räls och forslas fram på land. Kanalens längd från Ostróda till Elbląg är 80 km, hela sträckan tar 11 timmar men man kan avsluta resan i orten Maldyty efter halva restiden.

Rederiet Żegluga Ostródzko-Elbląska
Ostróda, ul. Mickiewicza 9a, tel./fax +(48-89) 646 38 71
Elbląg, ul. Wieżowa 14, tel./fax +(48-55) 232 43 07
www.zegluga.com.pl, inf@zegluga.com.pl

35 Den vackraste kanotleden

C8 Krutynia

Floden Krutynia är en av de vackraste kanotlederna i Polen. Den är 91 km lång, tar sin början i byn Sorkwity och slutar vid flodens mynning i insjön Beldany. Leden går via 17 insjöar och små floder i urskogen Piska. Kanotister har hela tiden nära kontakt med naturen. De stöter på växter och djur, t o m sådana som lever under vattnet, och kan på nära håll se knölsvanar, Europas största fågel. Längs routen ligger många naturreservat.

Båtföreningen „Perkun”
vid floden Krutynia
Krutyni 4, tel./fax +(48-89) 742 14 30
www.krutynia.com.pl, perkun@krutynia.com.pl

36 Med vindfyllda segel

B8 De stora sjöarnas landskap

Detta är Polens största komplex av större insjöar. Sjöarna är inbäddade i vacker omgivning och stränderna har olika utformning. Ett paradis för seglare, kanotister och sportfiskare. Sjöarna är sammankopplade genom floder eller kanaler med slussar och bildar tillsammans ett stort vattennätverk för både sjöfart och vattensporter. Här lever många fågelarter. Naturreservatet vid sjön Łuknajno finns på Unescos lista över de viktigaste naturreservaten i världen. Området är inte tillgängligt för turister men fåglar kan beskådas från speciella fågeltorn.

Rederiet Żegluga Mazurska
Giżycko, al. Wojska Polskiego 8, tel. +(48-87) 428 53 32
fax 428 30 50, www.zeglugamazurska.com.pl
sekretariat@zeglugamazurska.com.pl

38 De gammaltroendes kloster

C8 Wojnowo

Byn ligger i utkanten av urskogen Piska och är känd för sitt klosterkomplex från mitten av 1800-talet. Byggnaderna omges av en mur med en liten port. Gården kantas av klosterbyggnader och ekonomibyggnader. Längre bort mot sjön, på en halvö, finns en liten ortodox kyrkogård med gamla träd och kors. I byn finns också en ortodox träkyrka, ett tempel för gammaltroende med en intressant ikonostas, och några gamla bondstugor.

Klostret Opieki Matki Bożej, Wojnowo 24
tel. +(48-87) 425 70 81

37 De högsta viadukterna

B9 Stańczyki

Polens högsta viadukter i byn Stańczyki är en rest efter en gammal järnväg. Viadukterna, som med sina pelare och dekorativa stålkonstruktioner påminner om antika akvedukter, är 36 m höga och 150 m långa. Pelarna är av trä som sänkts in i betong. Viadukterna uppfördes 1926. I området finns goda möjligheter till vattensport, fotvandring, cykling och längdåkning på skidor.

Stiftelsen för Goldapregionens utveckling,
Goldap, Pl. Zwycięstwa 16, Goldap
tel./fax. +(48-87) 615 20 90
www.frrg.pl, poczta@frrg.pl

39 Polens Lourdes

B6 Gietrzwałd

I byn kallad Polens Lourdes finns en valfartskyrka, som lockar stora pilgrimsskaror. Kyrkan uppfördes på 1400-talet och byggdes under 1800-talet ut i nygotik. I kyrkan finns en undergörande tavla av madonnan med Jesusbarnet från 1500-talet. I Gietrzwałd bör man pröva det regionala köket, exempelvis på krogen „Karczma Warmińska”.

Marias valfartskyrka, Gietrzwałd
tel. +(48-89) 512 31 02, fax 512 34 06
www.gietrzwald.3c.pl, sanktuarium@3c.pl

40 Östliga stämningar

C9 Białystok

Torget från 1700-talet med det gamla rådhuset i barock, idag ett museum, är stadens historiska kärna. I närheten ligger några kyrkor: en i renässans- och barockstil och en i nygotik samt en klassicistisk ortodox kyrka med vackra ikoner. Senbarockslottet med sin parkanläggning är stadens främsta kulturminne. Det återuppsattes efter andra världskriget och inrymmer nu Medicinska akademien. Parken anlades på 1700-talet och har delvis fransk, delvis engelsk prägel.

Turistinformation, Ul. Malmeda 6, Białystok
tel./fax. +(48-89) 732 68 31
www.podlaskieit.pl, podlaskieit@podlaskieit.pl

42 Byggnader för tre trossamfund

C10 Tykocin, Grabarka, Bohoniki, Kruszyniany

I Tykocin finns ett kulturminnesmärke efter polska judar – en väl bevarad synagoga från 1600-talet som nu rymmer ett judiskt museum. I Grabarka, på det Heliga berget, står en ortodox kyrka, det viktigaste ortodoxa templet och vallfartscentret i Polen. De tusentals träkorsen bland tallarna på berget gör ett mäktigt intryck. De har förts hit av ortodoxa pilgrimer som vallfärdar till Grabarka varje år. I Hajnówka finns en modern ortodox kyrka. I byarna Bohoniki och Kruszyniany, som grundades av tartarerna på 1600-talet, finns både moskéer i trä, som fortfarande används för religiösa ändamål, och muslimska kyrkogårdar.

Turistinformation, Ul. Malmeda 6, Białystok
tel./fax. +(48-89) 732 68 31
www.podlaskieit.pl, podlaskieit@podlaskieit.pl

41 Vattenleden som kulturminnesmärke

B9 Kanalen Augustów

Augustów-kanalen är ett av de främsta exemplen på vatteningenjörskonst. Den byggdes på 1800-talet och har en längd på 80 km inom Polen. Sjöfarten regleras med 18 slussar byggda i sten. Kanalen förbinder alla större insjöar runt Augustów och bildar en attraktiv vattenled genom bl.a. den vackra urskogen Puszcza Augustowska. På kanalen kan man paddla kanot eller färdas med turistbåtar. Kanalen väntas bli upptagen på Unescos lista över världskulturarv. Här finns utmärkta möjligheter för olika fritidsaktiviteter bl.a. en lift för vattenskidåkare.

Turistinformation, Augustów, Rynek Zygmunta Augusta 44
tel./fax +(48-87) 643 28 83
www.augustow.eu, it@augustownet.com.eu

43 Kamaldulensklostret och sjön Wigry

B9 Nationalparken Wigierski

Vattnet är parkens främsta tillgång: tiotals insjöar förbundna med varandra genom ett nät av floder. Den största sjön är Wigry (73 m djup, femte i Polen i storlek). Genom sjön flyter floden Czarna Hańcza. Tillsammans med Augustówkanalen utgör floden en av de mest attraktiva kanotlederna i Polen. Parken är en tillflyktsort för bäver. På en halvö vid sjön Wigry ligger ett f.d. kloster från sekelskiftet 1600-1700-talen med en kyrka och munkceller. Idag finns här pensionat för konstnärer.

Nationalparken Wigierski, Krzywe 82, tel./fax+(48-87) 566 63 22
www.wigry.win.pl, wigry_pn@su.onet.pl
Konsthuset, Wigry, tel.+(48-87) 563 70 00, fax 563 70 19
www.wigry.org., dom@wigry.org

44 Polsk "fotosafari"

C9 Nationalparken Biebrzański

Polens största nationalpark omfattar det ursprungligaste och största sumptmarksområdet i Centraleuropa. Området är rikt på fåglar, huvudsakligen sjö- och vadarfåglar, bland dem många sällsynta arter. Det är också Polens största reservat för älg. Växter och djur beskådas bäst från kanot eller under en flottfärd med guide. I floden Biebrzas dal bör man besöka fästningen Osowiec från slutet av 1800-talet.

Turistresebyrå vid nationalparken Biebrzański, Osowiec-Twierdza 8
tel./fax +(48-85) 738 06 20, www.biebrza.org.pl, biebrza@biebrza.org.pl
Turistbyrå vid Nationalparken Biebrzański, Osowiec – Twierdza 8
tel./fax. +(48-85) 738 01 34
www.biebrza-explorer.pl, it@biebrza-explorer.pl

46 I jatvingernas landskap

C9 Naturvårdsområdet Suwalski

Ett pittoreskt och skiftande landskap, format av Österjöns istid. Många insjöar med sällsynta fiskarter, vackra skogar, ängar, åsar och stenig mark. Här finns Hańcza, Polens djupaste sjö (108,5 m djup). På Slottsberget hade den nu utrotade folkstammen jatvingerna en borg. I Wodzilkę finns ett gammalt tempel tillhörande de gammalkyrkliga som bosatte sig där på 1700-talet.

Naturvårdsområdet Suwalski
Malesowizna –Turtul
tel. +(48-87) 569 18 01
www.spk.org.pl, zarzad@spk.org.pl

45 Polens "Amazonas"

D9 Nationalparken Narwiański

Parken bevarar den ursprungliga naturen i floden Narews övre del. Landskapet som är rikt på åar och träskmarker kallas Polens "Amazonas". Växtligheten i vattnet och på ängarna är rik. Den största sevärdheten är fåglarna, huvudsakligen sjö- och vadararter. Floden Narew lämpar sig bra för kanotfärder. Bussutflykter eller cykelturer ordnas i nationalparken.

Nationalparken Narwiański
Kurowo 10
tel./fax +(48-85) 718 14 17
www.npn.pl, npn@nnp.pl

47 Visentens rike

D10 Białowieża-skogen

Urskogens viktigaste del med orörd natur utgörs av nationalparken Białowieża, upptagen på Unescos lista över naturreservat samt på Unescos lista över världsarv. Reservatet omfattar Europas mest genuina urskog – vandringer i urskogen får endast ske tillsammans med guide. Parken är känd för sin visentuppfödning. I de speciellt anlagda reservaten kan man också bese andra bisonar, dvs. żubronie, och polska småvuxna hästar, tarpaner. En resa med den smalspåriga järnvägen utgör också en attraktion.

Nationalparken Białowieża i
Park Pałacowy 11, Białowieża,
tel./fax. +(48-85) 681 29 01
www.bpn.com.pl, bpn@bpn.com.pl

48 Vinskördefest

E2 Zielona Góra

Staden ligger vid den historiska handelsvägen mellan Wrocław och Szczecin. På Gamla torget finns rådhuset, ursprungligen gotiskt, tillbyggt under 1700- och 1800-talen. Sankta Jadwigas gotiska kyrka återuppbyggdes efter kriget i klassicistisk stil. I kyrkorummet finns en barockorgel samt gravmonument i renässans- och barockstil. F.d. lutherska kyrkan från 1700-talet med ett tegeltorn är numera katolsk, Mariakyrkan. I september firas vinskörden i Zielona Góra. I det närbelägna Ochla finns ett friluftsmuseum med gamla byggnader.

Turistfrämjandecentret i Zielona Góra
Zielona Góra, ul. Kupiecka 15, tel./fax +(48-68) 323 22 22
www.zielona-gora.pl, turystyka@zielona-gora.pl

50 Gråbrödrarkloster

E2 Gościkowo-Paradyż

Det gotiska gråbrödrarklostret från 1300-talet byggdes ut på 1700-talet i senbarockstil. Interiören är rikt utsmyckad i barock och klassicistisk stil. Särskilt sevärda är de två klostergårdarna, altaret från 1739 och en gotisk freskomålning från 1400-talet. I klosteranläggningen finns nu en högre läroanstalt för prästutbildning. Ett museum med värdefulla gamla tryck.

Prästhögskolan, Gościkowo-Paradyż 3
tel. +(48-68) 381 10 21, www.paradisus.pl

49 Ett mäktigt försvarssystem

E2 Międzyrzecki Rejon Umocniony

Ett fortifikationskomplex som uppfördes på Hitlers befallning 1934-38. Bunkrar med kupoler av stål är förbundna med varandra genom underjordiska gångar och anses vara världens längsta försvarsanläggning. Idag utgör detta nät av tunnlar turistattraktion – endast guidade turer. Det specifika underjordiska klimatet har gjort att en av Europas största fladdermuskolonier vistas här. I reservatet „Nietoperek”, en av de största i Europa, övervintrar årligen 30 000 fladdermös.

Resebyrå Małgorzata, Międzyrzec, ul. Młyńska 8
tel./fax +(48-95) 742 91 75
www.mru.pl, biuro@mru.pl

51 Johanniterordens borg

E2 Łagów Lubuski

Pittoresk belägen turistort mellan två sjöar som hör till sjölandskapet Łagowskie. Under medeltiden var det en polsk befäst borg. 1347-1810 var orten säte för Johanniterorden, som i mitten av 1300-talet reste borgen. Den byggdes ut på 1600-1800-talen. På bottenvåningen finns en sal med gotiska valv som vilar på endast en pelare. Från det medeltida tornet har man en storslagen utsikt över nejden. I en friluftsteater nära sjön visas varje sommar polska filmer under filmfestivalen Lubuskie Lato Filmowe.

Naturvårdsområdet Łagowski
Łagów, ul. Kościuszki 9
tel./fax +(48-68) 341 22 55
www.lagow.pl, promocja.lagow@wp.pl

52 Ett europeiskt naturvårdsområde

E2 Mużakowski parken

En stor park som breder ut sig på en yta av hundratals hektar, på båda sidor av floden Neisse. Större delen ligger på den polska flodsidan, resten på den tyska. Det är ett exempel på 1800-talets europeiska landskapsarkitektur i engelsk stil. Åtskilliga välplacerade byggnader smälter väl in i landskapet - en mönstergill kombination av natur och trädgårdskonst, där man på ett imponerande sätt utnyttjat terrängens naturliga beskaffenhet. År 2004 upptogs parken på Unescos lista över världskulturarv.

Point of information
ul. Wybrzeża 25, Łęknica
tel. +(48-68) 362 41 82
www.kobidz.pl, robidz.leknica@kobidz.pl

54 Barockpalats

F2 Żagań

Staden ligger vid floden Bóbr. Dess främsta kulturminnesmärken är barockpalatset byggt av Albrecht von Wallenstein på 1600-talet med den kringliggande stora parken som anses vara den vackraste i Schlesien, det f.d. augustinerklostret med klosterkyrkan i gotik men interiör i barock, barockklostret med Sankta Anna-kapellet och ett storslaget bibliotek med utsmyckning från 1200-talet, spannmålsbod och klosterinternat som nu är ett hotell.

Stadsförvaltningen, Żagań, ul. Szprotawska 4
tel. +(48-68) 477 10 01
www.um.zagan.pl, it@um.zagan.pl

53 Djursafari

D1 Świerkocin

Den enda privata safariparken i Polen för bilar och turistbussar. Här finns fyra avdelningar: en afrikansk med zebror, strutsar, antiloper gnuer och elander; en indisk med antiloper garna och nilgau samt axishjort, en mongolisk med Przewalskis hästar, grymtoxar och kameler samt en latinamerikansk med lamor, bufflar och åsnor.

ZOO-Safari, Świerkocin
tel. +(48-95) 751 19 29, fax 751 18 77
www.zoo-safari.com.pl, poczta@zoo-safari.com.pl

55 Fågelreservat

D1 Nationalparken Ujście Warty

Nationalparken ligger nära floden Wartas mynning i Oder. Det är en av de viktigaste tillflyktsorterna för vadar och sjöfåglar i Polen. Här finns 254 olika fågelarter, varav 174 häckande. På hösten stannar tusentals flyttfåglar, t.ex. gäss från Norden, till här. Parken omfattas av den internationella Ramsar-konventionen om våtmarker av internationell betydelse.

Nationalparken Ujście Warty
Chyrzyno 1
tel. +(48-95) 752 40 27
www.pnujsciewarty.gov.pl, ssekretariat@ujscie.warty.gov.pl

56 Polska statens vagga

E3 Poznań

Gamla torget med värdefulla kulturminnesmärken och många museer utgör stadens centrum. Renässansrådhuset med vackra loggior inrymmer stadshistoriska museet. I närheten finns musikinstrumentmuseet. Nära torget ligger församlingskyrkan, en av de främsta barockkyrkorna i Polen, med rikt utsmyckad interiör. Här äger orgelkonserter rum. På en kulle i det gamla kungliga slottet finns ett museum för konsthantverk. Bredvid ligger franciskanerkyrkan i barockstil. På domkyrkoön döptes Polens förste makthavare Mieszko år 966. I den gotiska katedralens källarvåning kan man beskåda resterna av kyrkor från 900- och 1000-talen samt av gravarna för de första härskarna av Piast-ätten. Poznań är känt för sina internationella handels- och varumässor och sitt rika kulturliv. Här finns en berömt opera, Polska dansteatern och andra teatrar, kabaréer, mans- och gosskörer. Här äger årligen en violintävling till minnet av Henryk Wieniawski och teaterfestivalen „Malta” rum. Vid de närbelägna sjöarna Malta, Strzeszynek och Kiekrz finns fritidsanläggningar, en seglingsled och ett skidcenter öppet året runt.

Vojevodskapets turistinformationscenter, Poznań, Stary Rynek 59/60
tel. +(48-61) 852 61 56, fax 855 33 79
centrum@cim.poznan.pl

Turistinformationscentret, Poznań, ul. Ratajczaka 44
tel. +(48-61) 851 96 45, 94 31, fax 856 04 54
www.cim.poznan.pl

57 Här spelade Chopin

F4 Antonin

Byn är känd för att Frederic Chopin vistades här hos hertigen Antoni Radziwiłł två gånger, 1827 och 1829. Från denna tid finns ett litet jaktstolt i lärkträ bevarat med egenartad arkitektur och en hög sal med gallerier i lärkträ längs väggarna och en pelare i mitten. I slottet finns nu hotell och en salong med en utställning om tonsättaren. Fortfarande kan man här lyssna till Chopins musik. Byggnaden har erhållit priset „Europa Nostra”, som utdelas för insatser till skydd för Europas arkitektoniska arv.

Jaktstoltet, Antonin
Tel. +(48-62) 734 83 00
fax 734 83 01
www.ckis.kalisz.pl
ckis@ckis.kalisz.pl

58 Slotts- och parkkomplex

E4 Czerniejewo

Flera kulturminnesmärken från 1800- och 1900-talen. Här finns ett klassicistiskt slott byggt 1770-80, med sidolängor med ekonomibygnader från 1780. Kring slottet finns en park. På senaste tiden har slottet blivit en mötesplats för europeiska presidenter och statsministrar. På slottet finns hotell och ett museum. I det gamla vagnhuset finns nu restaurang där det serveras vilt. Man anordnar jakt, ridturer och utflykter med häst och vagn.

Slottsbyggnaden, Czerniejewo, ul. gen. Lipskiego 5
tel. +(48-61) 427 30 30, fax 429 12 30
www.czerniejewo-palac.pl, biuro@czerniejewo-palac.pl

59 Polens första huvudstad

E4 Gniezno

Polens första huvudstad. Stadens skyddshelgon är Helige Adalbert. Till hans grav vallfärdade kejsaren Otto III år 1000. På en kulle reser sig en monumental gotisk domkyrka från 1300-1400-talen. I kryptan finns fragment av tidigare kyrkor. I koret finns ett barocksilverkrin med relikerna av Helige Adalbert och ett gravmonument. Domkyrkans bronsportar är det främsta exemplet på romansk konst i Polen. På fyrkantiga fält visas episoder ur den heliges liv och hans martyrdöd.

Storkommunens turistinformationscenter,
Gniezno, ul. Tumska 12
tel./fax +(48-61) 428 41 00
www.mnp.art.pl, goluchow@mnp.art.pl

61 Klosteranläggning

F3 Gostyń

Munkarnas klosteranläggning på det Heliga berget vid Gostyń är en av de mest storslagna barockbyggnaderna i Polen. Den byggdes 1675-1727 med kyrkan Santa Maria della Salute i Venedig som förebild. Det är en centralkyrka med en mäktig kupol. Interiören från 1700-talet är rikt utsmyckad i barockstil. Bredvid kyrkan ligger klostret från första hälften av 1700-talet.

Kongregation Helige Filipis oratorium, Gostyń, Św. Góra – Głogówko 15
tel. +(48-65) 572 00 14, 572 08 55 (wew. 14)
www.filipini.gostyn.pl, sanktuarium@filipini.gostyn.pl

60 Residens i fransk renässansstil

F4 Goluchów

Den största sevärdheten i Goluchów är slottet från 1500-talet, ombyggt under senare hälften av 1800-talet i fransk renässansstil. På slottet finns en filial till Nationalmuseet i Poznań (bl.a. en samling av polskt och europeiskt hantverk, måleri och antika grekiska vaser). Runt residenset ligger en över 100 år gammal park med visentuppödnings och ett skogsmuseum.

Museet – Slottet
Goluchów, ul. Działyńskich 1
tel./fax +(48-62) 761 50 94, www.mnp.art.pl

62 Polens äldsta stad

F4 Kalisz

Anses vara den äldsta staden i Polen, då den omnäms som Kalisia redan av romaren Klaudios Ptolemaios i hans verk från 142-147 e. Kr. Ett kulturcentrum med många kulturminnen: kyrkorna varav den främsta är Helige Stanislaws och Helige Adalberts kyrka i tidig barockstil. Klassicistiska och neoklassicistiska byggnader från 1800- och 1900-talen bl.a. teatern från 1922-36. I stadsdelen Zawodzie finns ett område med arkeologiska lämningar efter tidig bosättning, begravningsplatser från tidig medeltid samt en befäst borg från 800-talet.

Turistinformationscentret
Kalisz, ul. Garbarska 2, tel./fax +(48-62) 764 21 84
www.kalisz.pl, bkpan@bkpan.poznan.pl

63 Nygotiskt slott och trädplantering

E3 Kórnik

Turister kommer för att bese slottet – ett välbevarat vackert adelsresidens. Det byggdes redan på 1400-talet, men den nuvarande utformningen fick byggnaden först i mitten av 1800-talet i engelsk nygotisk stil. En del av residenset upptas av ett stort bibliotek med en samling på 320 000 böcker. Den andra delen utgör ett museum som visar interiörer från 1800-talet med stora samlingar av möbler, skulpturer, tavlor, vapen, porslin och textilier. Palatset ligger i en stor park från 1700-talet med Polens största plantering av träd och buskar med 3000 olika arter.

Slottet, Kórnik, ul. Zamkowa 5
tel. +(48-61) 817 00 81, tel./fax 817 19 30
www.bkpan.poznan.pl, bkpan@amu.edu.pl

64 F.d. cistercienserkloster

E4 Łąd

Klostret tillhör de främsta sakrala kulturminnesmärkena i regionen. Den vackra barockkyrkan byggdes under senare hälften av 1600-talet och början på 1700-talet. Skeppet är täckt med en stor kupol utsmyckad med freskomålningar. I klostret har stora delar av den gotiska interiören från 1300-talet bevarats. Det mest intressanta är det gamla oratoriet (bönsalen) med freskomålningar från 1372 och den gamla kapitelsalen med ett valv vilande på endast en pelare.

Prästskolan, Łąd 101
tel. +(48-63) 276 33 23, fax 274 37 85
www.lad.pl, wsds@poczta.onet.pl

67 Museum och friluftsmuseum

D4 Osiek nad Notecią

På ett stort område med en 2500 år gammal begravningsplats finns Folkkulturmuseumet. I friluftsmuseet visas fynd från utgrävningar av begravningsplatsen och träbyggnader från området, bl.a. bondstugor, bondgårdar, vindkvarnar och hushållsbyggnader från 1800- och 1900-talen. På sommaren äger här rum olika evenemang som presenterar regionens folkkonst och folkliv rum.

Folkkulturmuseumet
Osiek nad Notecią, ul. Dworcowa 10
tel. +(48-67) 286 60 90

68 Vittne till Polens äldsta historia

E4 Dziekanowice – Ostrów Lednicki

På ön i sjön Lednica finns ett viktigt forminne som vittnar om Polens äldsta historia. Mäktiga borgvallar omger ruinerna efter byggnader från 900-1000-talen, som stenkapellet, slottet, dopkapellet och fundamentet efter en kyrka från samma period. Till ön kommer man med färja från det s.k. Lilla friluftsmuseet nära Dziekanowice. Vid sjöns östra strand ligger friluftsområdet Wielkopolski Park Etnograficzny, där olika folkfester anordnas.

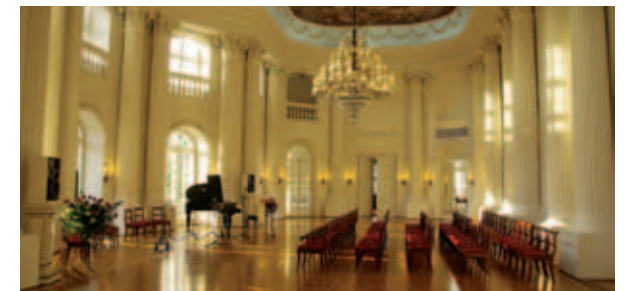
Piastmuseumet
Dziekanowice 32
tel. +(48-61) 427 50 10, fax 427 50 20
www.lednicamuzeum.pl, muzeum.lednica@interian.pl

70 Ett mäktigt slott och museum

F3 Rydzyna

Staden är ett kulturminne med sin bevarade barockstruktur från 1700-talet och det mäktiga slottet från 1600-1700-talen. Slottet är en fyråvåningsbyggnad i barockstil med fyra flyglar. Man har rekonstruerat representationssalarna bl.a. den höga balsalen med barockmålningar i taket. I slottet, som omges av en stor park, finns hotell och museum. På torget finns barockrådhuset med en figur av Treenigheten i rokokostil. I Helige Stanislavs barockkyrka finns en gravtavla från 1422.

Slottet, Rydzyna, Pl. Zamkowy 1
tel./fax +(48-65) 529 50 40,
www.zamek-rydzyna.com.pl, zamek@zamek-rydzyna.com.pl

66 Den största kyrkan i Polen

E5 Licheń Stary

En känd vallfartsort, den näst mest besökta – efter Jasna Góra – religiösa pilgrimsorten med två kyrkor. I den äldre nygotiska Heliga Doroteas kyrka finns en tavla av Guds moder från Lichen från 1600-talet. I närheten finns ett stenröse med en skulpterad korsväg. I parken finns många monument och små kapell. Den andra kyrkan byggdes nyligen och är Polens största kyrkobyggnad – en femskeppig basilika som i sin utformning påminner om tidiga kristna tempel. Basilikan har det högsta tornet i Polen (128 m). Kyrkan uppkallades efter Guds moder den lidande, Polens drottning.

Marias vallfartkyrka, Licheń Stary, ul. Klasztorna 4
tel. +(48-63) 270 81 63, fax 270 77 10
www.lichen.pl, lichen@lichen.pl

69 Slotts- och parkkomplex

E3 Rogalin

I byn finns ett barockt-klassicistiskt slott med en vacker park. Det gamla residenset är omvandlat till ett museum med ett konstgalleri där tavlor från de flesta polska och europeiska målarskolor och exempel på olika konstriktningar från senare hälften av 1800-talet och början av 1900-talet visas. Interiören härstammar från 1700- och 1800-talen. Här finns också en intressant samling av gamla fordon och utensiler som användes under resan. En stor sevärdhet, inte bara för naturälskare är de månghundraåriga ekarna i slottsparken – de äldsta är 600 år gamla.

Palats – museum, Rogalin, ul. Arciszewskiego 2
tel. +(48-61) 813 80 30, fax 813 80 27
www.mnp.art.pl, rogalin@mnp.art.pl

65 Centrum för glid- och ballongflygning

F3 Leszno

Torget med barockrådhuset utgör Gamla stans centrum. Borgarhuset från 1600- och 1700-talen i barockstil, senare ombyggda ligger runt torget. Sankt Nikolaus barockkyrka är den främsta kyrkobyggnaden. I denna finns flera altare av stort värde och en vacker predikstol från 1700-talet. Vid Heliga korsets kyrka finns en samling gravstenar från 1600- till 1800-talen från den gamla kalvinska kyrkogården. Leszno är Polens största centrum för glidflygning, flygmodellbygge och ballongflygning. Badälskare rekommenderas ett besök i simhallen „Akwawit” med två rutschbanor, 136 och 52 m långa.

Turistinformation, Leszno, ul. Stowiańska 24
tel. +(48-65) 529 81 91, www.leszno-region.pl, biuro@leszno-region.pl

71 Musik- och festivalstad

D4 Bydgoszcz

Kulturminnena ligger främst vid floden Brda och i Gamla stan: den sengotiska församlingkyrkan med tavlan Guds moder med rosen, de gamla spannmålsbodarna i korsvirke från 1700- och 1800-talen och klarissornas gotik- och renässanskyrka. Kanalen Bydgoski med gamla slussar sammanbinder floderna Brda och Noteć. Det finns förslag om att ta upp detta förnäma exempel på 1700-talets ingenjörskonst på Unescos lista över världskulturarv. Till stadens kulturattraktioner hör även musikfestivalerna.

Turistinformationscentrum
Bydgoszcz
Grodzka 7, tel./fax +(48-52) 585 87 03
www.bydgoszczwita.pl, biuro@visitbydgoszcz.pl

73 Boplat från bronsåldern

D4 Biskupin och Wenecja

Ett sevärt fornminne med lämningar efter en bronsåldersbosättning. Här finns de kända och välbevarade träkonstruktionerna från en boplat med försvarskaraktär i sumpmarken, 2700 år gamla. De berömda lämningarna ligger på en halvö omgiven av vatten och sumpmark. Årligen i september anordnas här en folkfest som visar livet på forntiden. I museipaviljongen finns en permanent utställning. I det närbelägna Wenecja finns Järnvägmuseet, varifrån man på sommaren kan åka med den smalspåriga järnvägen från 1800-talet genom orterna Żnin – Wenecja – Biskupin – Gaśawa.

Arkeologiska museet, Biskupin 17
tel./fax +(48-52) 302 50 25
www.biskupin.pl, muzeum@biskupin.pl

72 Copernicus stad

D5 Toruń

Här föddes Nicolaus Copernicus. Staden ligger på floden Wislas stränder och har Polens största samling av gotikbyggnader. Gamla staden med den ursprungliga medeltida stadsplanen finns upptagen på Unescos lista över världskulturarv. Rådhuset med utsiktstornet, statyer av Copernicus och flottkarlen, 3 gotikkyrkor, Copernicus hus, stadsmurarna med stadsportarna och ruiner efter Tyska ordens borg hör till de viktigaste kulturminnena. Här finns också flera museer däribland ett friluftsmuseum och ett planetarium.

Turistinformationscentrum
Toruń, Rynek Staromiejski 25
tel. +(48-56) 621 09 31, fax 621 09 30
www.it.torun.com.pl, it@it.torun.pl

74 Kanotfärd på floden Brda

C5 Bory Tucholskie

Skogarna ligger på gränsen mellan två län: Pomorskie och Kujawsko-pomorskie och har en yta på 120 000 ha. De hör till de största skogsområdena i Polen. En attraktion är en kanotfärd på floden Brda på den 233 km långa vattenleden. Längs floden ligger campingplatser och bryggor. Under färderna på floden kan man se hjort, rådjur, vildsvin och svart stork. Här finns också vandringsleder och en park. En del av leden är tillgänglig för kanotister även vintertid.

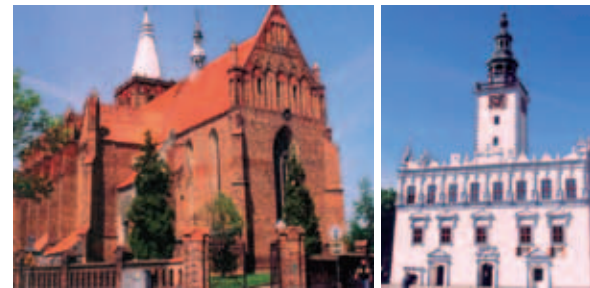
Turistinformationscentrum
Tuchola, ul. Podgórna 3, tel./fax +(48-52) 334 21 89
www.tuchola.pl, infotur@tuchola.pl
Sällskapet för regionsutveckling
"Promocja Borów Tucholskich", tel. +(48-52) 559 07 39
www.towarzystwo.tuchola.pl, promocja@tuchola.pl

75 Staden på de nio kullarna

C5 Chełmno

Staden ligger pittoreskt på nio höjder. Den välbevarade stadspanen i schackrutemönster, de 2 270 m långa medeltida försvarsmurarna – ett av de främsta exemplen på försvarssarkitektur i Europa, rådhuset i gotisk och renässansstil med den medeltida måttstocken från Chełmno, olika sakrala byggnader från 1200- och 1300-talen: Marie himmelsfärdkyrkan, f.d. dominikaner- och franciskanerkyrkor, Den Helige Andes kyrka, klostret och Sankt Martins kapell. Sedan några århundraden tillbaka förvaras relikerna av den Helige Valentin i församlingskyrkan och därför firas här den 14 februari som de förälskares dag.

Turistinformation i Chełmno
Chełmno, Rynek 28
tel./fax +(48-56) 686 21 04
www.chemno.pl, it@it.chemno.pl

77 Riddarspel

D5 Golub-Dobrzyń

Tyska ordens gotiska borg från 1300-talet, ombyggd under renässansen. Här äger internationella tornerspel rum varje år i juli. Staden omgärdas av delvis bevarade medeltida försvarsmurar med torn och vallgravar. I Gamla stan finns en gotisk kyrka och borgarhuset "Pod Kapturem" från senare hälften av 1700-talet.

Slottet, Golub-Dobrzyń
tel. +(48-56) 683 24 55, fax 683 26 66
http://zamekgolub.pl, zamek@zamekgolub.pl

76 De största saltgradérverken

D5 Ciechocinek

Den största polska kurorten på slättlandet, med gamla traditioner och många varma saltvattenkällor. Turistattraktioner är: saltgraderverk, koksaltverket, friluftsteatern, kurortsparkerna med blomstermattor och kulturminnena i trä: brunnsteatern, den ortodoxa kyrkan och brunnspaviljong. Här finns ett tiotal sanatorier, vårdhem, sjukhus och konvalescenthem med modern medicinsk utrustning. Här finns också goda övernattningsmöjligheter. Många kulturella evenemang äger rum här.

Stadsfrämjandet
Ciechocinek, ul. Zdrojowa 2b
tel./fax +(48-54) 416 10 05
www.ciechocinek.pl, ratusz@ciechocinek.pl

78 Romanska kyrkor

D4 Mogilno, Strzelno, Inowrocław, Kruszwica

Den romanska turistleden inkluderar de vackraste och bäst bevarade romanska byggnaderna i Polen. I orten Mogilno finns kyrkan och benediktinerklostret från 1000-talet. I Strzelno finns den Helige Prokops rotunda och Treenighetens kyrka, bägge från 1100-talet. I Inowrocław finns Mariakyrkan från 1200-talet och i Kruszwica Sankt Petrus och Paulus kapitelkyrka från 1100-talet. Hit hör också två kyrkor i Wielkopolskie-län: i Trzemeszno benediktinerkyrkan från 1100-talet och i Kościelec Kujawski den Heliga Margaretas kyrka från 1100- och 1200-talen.

Polska turistföreningen,
Kruszwica, ul. Podzamcze 1, tel. +(48-52) 351 53 03
www.pttk-kruszwica.pl, biuro@pttk-kruszwica.pl

79 Polens huvudstad

E7 Warszawa

Gamla stan blev helt förstörd under andra världskriget, återuppbyggdes och renoverades liksom det Kungliga slottet och finns upptagen på Unescos lista över världskulturarvet. Främsta turistattraktioner är Gamla stans torg som kantas med vackra borgarhus, Kungliga slottet, försvarsverket Barbakan och Sankt Johannes gotiska katedral. Vid det Kungliga stråket ligger förnåma kyrkor och palats med den berömda Heliga korsets kyrka där Chopins hjärta förvaras i en urna i huvudskeppet. Det finns två stora, vackra slotts- och parkanläggningar: Kungliga badhusen – sommarresidens för Polens siste kung, och barockslottet Wilanów – det lantliga residenset för kung Johan III Sobieski. I centrum reser sig huvudstadens hösta byggnad Kulturpalatset – en gåva från Sovjetunionen. Från utsiktsterrassen på 30:e våningen har man fin utsikt över staden och dess omnejd. Många kulturrevenemang: Jazz Jamboree, Warszawahösten med nutida musik, Mozartfestivalen och vart femte år Internationella pianotävlingar till Frédéric Chopins åminnelse.

Huvudstadens turist- och främjandecentrum, Warszawa, Plac Zamkowy 10
tel. +(48-22) 194 31
www.warsawtour.pl, info@warsawtour.pl

80 Den romanska basilikan

E7 Czerwińsk vid Wisła

Byn ligger på Wislas höga flodbank med kyrkan i centrum. Det är en basilika med tre skepp och två höga torn som bevarat sin ursprungliga romanska prägel från 1100-talet. Den ombyggdes senare i gotik, renässans och barock och har en värdefull romansk portal från 1150, romanska väggmålningar i Korsfästelsens kapell samt gotiska freskomålningar. Från klostret har man en fin utsikt över till den andra stranden och urskogen Kampinos.

Församlingsmuseet
Czerwińsk nad Wisłą
ul. Klasztorna 23 tel. +(48-24) 231 50
www.czerwinski.salezjanie.pl, parafiaczerwinski@plock.opoka.org.pl

81 De största palmerna

C8 Łyse

Byn ligger i Kurpie-regionen, där den ursprungliga folkulturen och byggnadskonsten har bevarats. På Palmsöndagen ordnas en palmtävling med flera meter höga palmkvistar som bärs av församlingsbor klädda i färgrika hembygdsdräkter.

Kommunförvaltningen
Łyse, ul. Ostrołęcka 2
tel./fax +(48-29) 772 50 03
ug_lyse@wp.pl

82 Masoviens gamla huvudstad

D6 Płock

Staden har en över tusenårig historia. På den höga domkyrkokullen finns Maria himmelfärds-katedralen från 1100-talet, ursprungligen en romansk kyrka men senare ombyggd i gotik och renässans. Där finns resterna av en borg som en gång i tiden beboddes av Masoviens furstar och ett benedikterkloster. I slottet finns ett museum med konstföremål i jugendstil.

Turistinformation
Płock, Stary Rynek 8
tel. +(48-24) 367 19 44, fax 367 19 32
www.ump.pl, cit.plock@ump.pl

83 Biskopsborgen

D7 Pułtusk

Staden har en rik historia och många kulturminnen: det 400 m långa torget, det sengotiska försvarstornet i rådhuset, delar av försvarsmurar med två torn, kapitelkyrkan från 1400-talet med nyupptäckta renässansfreskomålningar. I den f.d. biskopsborgen finns Rikscntret för polacker i utlandet "Dom Polonii".

Hembygds museet, Pułtusk, Rynek 1, tel. +(48-23) 692 31 32
www.pultusk.pl, um@pultusk.pl
Dom Polonii, Pułtusk, tel. +(48-23) 692 90 00, fax 692 36 20
www.dompolonii.pultusk.pl, info@dompolonii.pultusk.pl

84 Järnvägsmuseet

E6 Sochaczew

På kullen vid floden Bzura finns ruiner av de masoviska furstarnas slott från 1300-talet. Järnvägsmuseet är ett av de största i Polen. I den f.d. stationsbyggnaden finns en permanent utställning och intill ett friluftsmuseum med ett hundratal lokomotiv, vagnar, vapentransportvagnar, spårbilar och en hästdragen spårvagn. Från maj till september finns möjligheter att resa med den gamla smalspåriga järnvägen genom urskogen Kampinos.

Järnvägsmuseet
Sochaczew, ul. Towarowa 7
tel. +(48-46) 862 59 76
www.sochaczew.pl promocja@sochaczew.pl

85 Här kom Chopin till världen

E7 Żelazowa Wola

Orten där Frederic Chopin föddes. I den s.k. Chopinhergården finns ett museum om tonsättaren och hans familj med porträtt och tidstypiska möbler. På sommaren ordnas söndagskonserter med hans musik. Herrgården omges av en vacker park med drygt 500 olika träd- och buskarter samt tre statyer av tonsättaren.

Frederic Chopins födelsehem
Żelazowa Wola 3
tel. +(48-46) 863 33 00, fax 863 40 76
www.nifc.pl, info@chopin.pl

86 | Staden med de hundra broarna

G3 | Wrocław

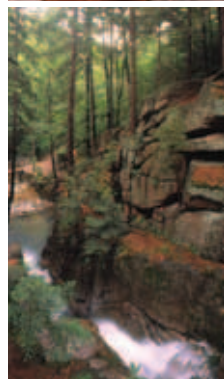
Gamla stans kärna utgörs av torget som anlades på 1200-talet och kantas av vackra borgarhus. Rådhuset byggdes 1327-1504 i gotisk stil. Det rymmer nu stadens historiska museum. Universitetet är den största barockbyggnaden i staden och dess Aula Leopoldina från första hälften av 1600-talet, som är öppen för allmänheten, är den största icke kyrkliga salen i Wrocław. Domkyrkoön är stadens äldsta del. Idag är det ett komplex av flera kyrkobyggnader med Johannes Döparens gotiska domkyrka från 1200- och 1500-talen i centrum. På domkyrkans torn finns en utsiktsterrass. En egenartad sevärhet är „Panorama Raclawicka” – en monumental oljemålning i storleken 120 x 15 m. Den äldsta romanska kyrkan från första hälften av 1100-talet har ett valv som vilar på endast en pelare. Sevärd är också den s.k. Hala Ludowa från 1913 – världens första modernistiska byggnad i armerad betong, upptagen på Unescos lista över världskulturarv som s.k. Århundradets hall. Staden är känd för sina många kulturrevenemang, bl.a. musikfestivalen "Wroclavia Cantans".

Turistinformationscentrum, Wrocław, Rynek 14
tel. +(48-71) 344 31 11, fax 344 29 62
www.wroclaw.pl, info@itwroclaw.pl

87 | Den högsta bergskammen i Sudeterna

Nationalparken Karkonosze

Karkonosze är Sudeternas högsta del. De mest värdefulla delarna ligger i Nationalparken Karkonosze som tillsammans med nationalparken på den tjeckiska sidan av gränsen finns upptagen på Unescos lista över de viktigaste naturreservaten i världen. I bergens högre delar finns klippor i fantastiska former, postglaciala kitteldalar, sjöar, sällsynta växter och djur. Man kan vandra längs de många turistlederna, klättra eller åka skidor. Vid foten av Karkonosze ligger de kända turistorterna Szklarska Poręba och Karpacz.

Turistinformation Karpacz, I
ul. Konstytucji 3 Maja 25, Karpacz
tel./fax. +(48-75) 761 97
www.karpacz.pl, it@karpacz.pl
Stadens turistinformationscenter
Szklarska Poręba, ul. Jedności Narodowej 3
tel. +(48-75) 717 24 49, fax 754 24 94
www.szklarskaporeba.pl, it@szklarskaporeba.pl

88 | Labyrinter bland klipporna

H3 | Nationalparken Góry Stołowe

Taffelbergen är de enda i sitt slag i Polen. Klipporna bildar labyrinter som på sina ställen är 12 meters djupa. Sandstensformationerna har fantastiska former. Den intressantaste och mest sevärda delen är klippformationen Vilsledande klipporna och bergstoppen Szczeliniec Wielki – den högsta i Taffelbergen (919 m ö.h.). Till toppen leder 665 trappsteg uthuggna i berggrunden. Här finns många utstakade turistleder.

Nationalparken Góry Stołowe
Kudowa Zdrój, ul. Słoneczna 31
tel./fax +(48-74) 866 14 36
www.pnsg.pulsar.net.pl, pnsg@interia.pl

89 | Den storslagna grottan

H3 | Björngrottan vid Kletno

Sudeternas längsta grotta med gångar på i tre plan en längd på drygt 3 km. Här har man hittat ben efter förhistorisk björn och andra forntida djur. Grottan är rik på droppstenar och det finns flera stora underjordiska salar. Den största är 45 m hög och 60 m lång. Området är reservat och endast den övre delen får besökas och enbart med guide.

Turistbyrå "Jaskinia Niedzwiedzia"
Kletno 18, Stronie Śląskie
tel. +(48-74) 814 12 50
www.jaskinia.pl, zut@jaskinia.pl

90 | Fåglarnas rike

F4 | Stawy Milickie

Ett komplex av fiskdammar som anlades redan på 1200- och 1300-talen i sumpmarkerna vid floden Barycz. Det är en tillflyktsort för sjö- och vadarfåglar. En del av fiskdammarna utgör fågelreservatet och naturparken „Dolina Baryczy”. Det är ett av de största fågelreservaten i Europa. Från vägarna och från särskilda utsiktsplatser kan man beskåda sällsynta fågelarter.

Turistinformation, Milicz, Rynek 20
tel./fax +(48-71) 383 11 11
www.milicz.pl, it@milicz.pl

91 | Ett mäktigt slott på en klippa

G3 | Książ

Polens tredje största slott uppfördes på 1200-talet och byggdes senare om flera gånger. Den barocka, rikt utsmyckade Maximiliansalen från första hälften av 1600-talet är den största sevärheten. Slottet med sina 12 trädgårdsterrasser är öppet för allmänheten. Här finns ett stuteri och ett ridcenter. Den årliga hästauctionen för experter och hästhandlare från hela världen är välkänd. Till slottsanläggningen hör också palmhuset i Lubiechów.

Slottet i Książ
Walbrzych, ul. Piastów Śląskich 1
tel. +(48-74) 664 38 59, fax. 664 74 33
www.ksziaz.walbrzych.pl, office@ksiaz.walbrzych.pl

92 | Fredskyrkor

G3 | Świdnica och Jawor

De två evangeliska träkyrkorna i Świdnica och Jawor är de enda bevarade fredskyrkorna i världen. De byggdes av schlesiska lutheraner i mitten av 1600-talet. Bägge finns på Unescos lista över världskulturarv. Kyrkan i Świdnica rymmer 7500 personer och har en rik barockutsmyckning med vackra målningar från 1700-talet. I kyrkan i Jawor kan 6000 samlas samtidigt. I kyrkan finns målningar med scener från Gamla och Nya testamenten och ett kassetak i trä.

Fredskyrkan, Świdnica
pl. Pokoju 6, tel./fax +(48-74) 852 28 14
www.kosciolpokoju.pl, kosciol@kosciolpokoju.pl
Evangeliska församlingen, Jawor, Park Pokoju 2
tel./fax +(48-76) 870 32 73
www.jawor.pl, jawor@luteranie.pl

93 Cistercienserklostren

G3 Lubiąż, Henryków, Krzeszów, Trzebnica, Kamieniec

Klostret i Lubiąż från 1700-talet tillhör de förnämsta i Europa. I abbotens bostad finns den sevärda Furstesalen med rik barockutsmäckning. Klosterkyrkan i Henryków från 1200-talet har värdefulla sakrala konstverk. I klosteranläggningen i Krzeszów ingår två kyrkor från 1700-talet: Maria Himmelsfärdskyrka kallad Schlesiens barockpärla och den Helige Josefs kyrka har vackra freskomålningar i barockstil. Till Trzebnica vallfärdar man till det f.d. kvinnliga cistercienserklosteret med Heliga Jadwigas grav.

Turistinformationscentrum
Wrocław, Rynek 14
tel. +(48-71) 344 31 11, fax 344 29 62
www.wroclaw.pl, info@itwroclaw.pl

95 Den hemlighetsfulla underjordiska staden

H3 Osówka och Walim

I närheten av orterna Osówka och Gluszyca i Uvbergen började man 1943 göra underjordiska hallar i syfte att inrätta en hemlig vapenfabrik åt Hitler. Här finns 1700 m långa gångar och salar. I bergen runt om staden Walim anlades vid slutet av andra världskriget ett komplex av underjordiska tunnlar. Den 750 m långa underjordiska routen kan endast besökas med guide. Här finns en utställning om Hitlers olika högkvarter och vapenindustrin i Tyskland.

Turistinformation, Gluszyca, ul. Grunwaldzka 30
tel. +(48-74) 845 62 20, fax 845 63 32
www.osowka.pl, biuro@osowka.pl
Bergsbruksmuseet i Walim, Walim ul. 3 Maja 26,
tel./fax +(48-74) 845 73 00, www.sztolnie.pl, muzeum@sztolnie.pl

94 Vallfartsorten för Mariakulten

H3 Wambierzyce och Bardo

Mariakyrkorna i Wambierzyce och Bardo lockar många pilgrimer med sina undergörande Mariaskulpturer. Basilikan i Wambierzyce i italiensk barockstil med monumentala trappor är rikt försedd med målningar och skulpturer. I själva byn och på de kringliggande kullarna finns 130 små kapell med Via dolorosa-scener. En julkrubba med 800 rörliga träfigurer är en stor turistattraktion. I Bardo finns en barockkyrka med en Madonna skulptur i trä från 1100-1200-talen. I klostret finns Museet för religiös konst.

Turistinformation, Klodzko, pl. Chrobrego 1
tel. +(48-74) 865 89 70, fax 865 89 71
www.sankt-bardo.opoka.net.pl, rit@um.klodzko.pl

96 Kurorter i Nedre Schlesien

H3 Kudowa Zdrój, Polanica Zdrój, Łądek Zdrój

I denna region finns 12 kurorter. Källor med mineralhaltigt vatten lockade kurgäster redan på 1700-talet. Hit brukade kungar, furstar, författare och konstnärer komma. Ett friskt klimat, det storslagna landskapet, de vackra nationalparkerna, de många konvalescent- och semesterhemmen, musikevenemangen – allt detta lockar kurgäster och turister också idag. Vattnet är känt för sin hälsobringande verkan. De största kurorterna är Polanica Zdrój, Duszniki Zdrój, Jelenia Góra-Cieplice Zdrój, Łądek Zdrój, Świeradów-Czerniawa, Kudowa Zdrój och Szczawno Zdrój.

Turistinformationscentrum, Polanica Zdrój, ul. Zdrojowa 13
tel./fax 868 24 44, www.polanica.pl, info@polanica.pl
Turistinformationscentrum, Łądek Zdrój, ul. Kościuszki 44
tel. +(48-74) 814 62 55, fax 814 84 50,
www.sudety.info.pl/pttk_ladek, pttk_ladek@sudety.info.pl

97 Paradis för skidåkare

G2 Szklarska Poręba-Jakuszyce

Polana Jakuszycka i närheten av Szklarska Poręba är en känd vintersportort speciellt för längdskidåkning. Här finns många skidspår och leder för löpning och vandring. Det finns leder både för nybörjare och andra. Klimatet gör att snön ligger kvar länge fram på våren. I mars äger Piastloppet rum, med 3-4 000 deltagare på två distanser: 25 km och 50 km.

Stadens turistinformationscenter
Ul. Jedności Narodowej 3, Szklarska Poręba
tel. +(48-75) 717 24 49, fax, 717 24 94
www.szklarskaporeba.pl, it@szklarskaporeba.pl

99 Guldgruvan

H3 Złoty Stok

I den gamla guldgruvan finns ett underjordiskt museum om guldbrytning. Guldvinnningen nämns för första gången på 1200-talet men guldet började ta slut under 1800-talet och 1962 bröt man 30 kg för sista gången. Man kan besöka gruvans två gamla schakt och i Svarta schakten vandrar man längs gångar från 1500-talet. I schaktet Gertruda är det underjordiska vattenfallet med en höjd på 8 meter den största attraktionen. Här visas också gamla gruvbetarverktyg. Här anordnas också guldvaskning och mynttryckning.

Resobyrå „Aurum”
Złoty Stok, ul. Złota 7
tel. +(48-74) 817 55 74, fax, 817 61 20
www.kopalniazłota.pl, biuro@kopalniazłota.pl

98 Pappersmuseet och Chopin-festivalen

H3 Duszniki Zdrój

Kurorten har ett intressant kulturminnesmärke – en träpapperskvarn från 1600-talet, en av de få bevarade i Europa. Pappersbruket tillverkar än idag papper enligt traditionellt recept. Här anordnas visningar av manuell papperstillverkning. I pappersmuseet finns en samling av vattenstämplar och gamla trycksaker. Årligen anordnas i augusti den Internationella Chopinfestivalen.

Turistinformation
Pappersmuseet, Duszniki Zdrój, ul. Klodzka 42
tel. +(48-74) 866 92 48, tel./fax 866 90 20,
www.muzpap.pl, biuro@muzpap.pl
Stadens turistfrämjande
Duszniki Zdrój, Rynek 9, tel./fax +(48-74) 866 94 13
www.duszniki.pl, informacja@duszniki.pl

100 Slott och försvarsborgar

G2 Bolków, Czocho, Chojnik, Grodziec, Kliczków, Kamieniec

Regionens många slott härstammar från medeltiden och är byggda på höga otillgängliga klippor. De har oftast byggts om under senare århundraden. Som ruiner, museer eller övernattningsställen drar de till sig turister. De mest intressanta slotten är Książ, Bolków, Chojnik i Sobieszów, Czocho i Leśna, Grodziec, Kliczków, Kamieniec Żąbkowicki. Den mäktiga fästningen i Klodzko är ett bra exempel på försvarsarkitektur i barock. Chojnik, Klodzko, Srebrna Góra, Fästningen i Srebrna Góra är Europas största försvarsbyggnad på ett berg.

Turist- och kulturinformation
Jelenia Góra, ul. Grodzka 16
tel. +(48-75) 767 69 25, fax 767 69 35
www.sudety.it.pl, itratusz@box43.pl

101 | De fyra kulturernas stad

F6 | Łódź

Många minnesmärken: komplexet Prästkvarten är en unik anläggning med residens och fabrik. Nu finns här ett museum. I industrimannen Izrael Poznańskis residens finns idag stadens historiska museum och Konstmuseet. I Vitafabriken visas en storslagen utställning av polska nutida textilier. Huvudgatan Piotrkowska är Europas längsta butiksgata. Många kulturella evenemang.

Turistinformationscentrum
Łódź, al. Kościuszki 88/ul. Piotrkowska 153
tel./fax +(48-42) 638 59 55
www.cityoflodz.pl, cit@uml.lodz.pl

103 | Folkkonst och brokiga processioner

E6 | Łowicz

Staden är känd för sina färgrika processioner på Kristi lekamens dag med församlingsbor i traditionella färggranna hembygdsdräkter. I en f.d. prästskola från 1600-talet finns ett hembygdsmuseum med barockkonst och folkkonst. I det närliggande Maurzyce finns ett friluftsmuseum med gamla byggnader från området. Här kan man också delta i ett traditionellt bröllop.

Museet
Łowicz, Stary Rynek 5/7
tel. +(48-46) 837 39 28
www.muzeum.low.pl, muzeum@low.pl

102 | Romanska kyrkor

F6 | Tum, Inowódz, Żarnów, Sulejów, Strońsko

De mest sevärda byggnaderna i länet är kapitelkyrkan i Tum – Polens största romanska stenkyrka från 1100-talet, den Helige Idzis kyrka med interiör från 1000-talet i Inowódz, Sankt Nikolaus kyrka i Żarnów från 1100-talet med sitt torn och romanska tvärskepp, cistercienserklosteret i Sulejów-Podklasztorze, tegelkyrkan från 1200-talet i staden Strońsko, Sankt Petrus och Pauluskyrkan i byn Krzyworzeka med sin klockstapel från 1200-talet.

Turistinformationscentrum
Łódź, al. Piotrowska 87, tel +(48-42) 638 59 55, fax. 837 36 63
www.cityoflodz.pl, cit@uml.lodz.pl

104 | Gotisk riddarborg

E6 | Oporów

Den gotiska tegelborgen från 1400-talet tillhör de bäst bevarade riddarslotten i Polen. Här finns ett museum med föremål från 1500- till 1800-talen. Borgen restes på en konstgjord höjd i parken från 1800-talet. I byn finns också ett kloster från 1400-talet.

Slottsmuseet
Oporów
tel. +(48-24) 285 91 22
fax 285 91 80
www.zamekoporow.pl, zamekoporow@zamekoporow.pl

105 | Adlig herrgård i trä

G5 | Ożarów

I den gamla parken finns en barockherrgård från 1757 som nu inrymmer ett museum med föremål från området: möbler, porslin, textilier, silver och porträtt. I museet äger kammarmusikkonserter rum.

Interiörmuseet
Ożarów
tel. +(48-43) 841 17 24
www.muzeum.wielun.pl, www.mwdozarow.ohv.org, ozarow@onet.pl

107 | Växter från nästan hela världen

F5 | Rogów

En storslagen samling av olika träd-, busk- och blomarter. En av de äldsta och rikaste botaniska trädgårdarna i Polen. Trädbeståndet, med den berömda samlingen lönnar, utgör den största och viktigaste delen. I det s.k. alpinariet, en trädgård med alpina växter, finns arter från högfjällsområden på olika kontinenter. I närheten går en gammal smalspårings järnväg.

Forskningsanstalten vid Skogs- och lantbrukshögskolan,
Rogów ul. Akademicka 20, Rogów tel. +(48-46) 874 90 31,
www.lzdrogow.sggw.pl, lzdrogow@poczta.fm

106 | Sjön i skogen

F6 | Dammen Sulejowski

Dammen i skogen erbjuder möjlighet till vattensport och fiske. Det finns flera cykelvägar och ridstigar och här kan man plocka svamp. I sjön finns gös, gädda, aborre, braxen, ål och karp. I Smardzewice finns franciskanerklostret från 1600-talet i barock och sevärigheter som naturservatet för visenter i Książ och naturskyddsområdet vid Tomaszów Mazowiecki.

Polska turistföreningen
Piotrków Trybunalski
pl. Czarnieckiego 10
tel. +(48-44) 647 70 52, fax 732 36 63
www.ziemialodzka.pl

108 | Barockpalatset i den romantiska parken

E6 | Nieborów och Arkadia

Barockslottet i Nieborów är en filial till Nationalmuseet. I salerna i rokoko och klassicistisk stil visas målningar, antika skulpturer, gamla möbler och en boksamling med 10 000 böcker. Palatset ligger i en vacker park. En 7 km lång lindallé förbinder Nieborów med Arkadia. Här finns en romantisk parkanläggning från 1700-talet med många unika träd och buskar samt vackra små byggnader. I Nieborów finns möjligheter till ridning eller färd med häst och vagn.

Museet i Nieborów och Arkadia
Nieborów
tel. +(48 46) 838 56 36
www.nieborow.art.pl, kancelaria@nieborow.art.pl

109 | I skärningspunkten mellan kulturer G9 | Lublin

Gamla stan har bevarat den medeltida stadsbilden med många kyrkor, borgarhus och stadsportar. På kungsslottet finns det sevärda Treenighetskapellet från 1300-talet med unika rysk-bysantinska freskomålningar. Det finns många museer. I en förort finns ett regionalt friluftsmuseum där gamla byggnader och bruksföremål från området mellan mellersta Wisla och floden Bug visas.

Turistinformationscentrum i Lublin, Lublin, ul. Jezuicka 1/3
tel. +(48-81) 532 44 12, fax 442 35 56
www.turystyka.lubelskie.pl, itlublin@onet.pl

111 | Konstnärernas stad G8 | Kazimierz Dolny

En av Polens vackraste småstäder med ett naturskönt läge och värdefulla byggnadsminnesmärken. Den kallas ofta Polska renässansens pärla. Staden lockar många turister och konstnärer. Bland betydelsefulla kulturminnen kan nämnas församlingskyrkan med orgeln från 1620, borgarhusen i renässansstil, ruinerna efter en gotisk kungaborg med försvarstorn, spannmålsbodarna från 1500-1600-talen i renässansstil och den judiska kyrkogården. Med färja kan man nå slottsruinerna i Janowiec. Bland kulturevenemangen kan nämnas Spelmans- och sångfestivalen i juni.

Turistinformation på Internet
Kazimierz Dolny,
www.kazimierz-dolny.com.pl, informacja@kazimierz-dolny.com.pl

110 | Polska renässansens pärla H9 | Zamość

Ett praktfullt kulturhistoriskt exempel på en europeisk renässansstad från 1500-1600-talen upptagen på Unescos lista över världskulturarv. Den gamla stadsbilden är en återspeglning av den italienska byggnadskonstens föreställning om idealstaden. Den bäst bevarade renässansstaden i Polen. Borgarhusen med sina attikor, ett imponerande rådhus, många kyrkor och välbevarade försvarsanläggningar från 1500- och 1800-talen.

Turistinformationscentrum i Zamość, Zamość, Rynek Wielki 13
tel. +(48-84) 639 22 92, fax 627 08 13
www.zamosc.pl, zoit@zamosc.um.gov.pl

112 | Stuteri med arabiska hästar E9 | Janów Podlaski

Kulturminnen: den gamla katedralen med två torn från 1700-talet, Johannes döparens kyrka från 1700-1800-talen och ruinerna av biskopsborgen. I byn Wygoda, 3 km utanför Janów, finns Polens äldsta stuteri som grundades för uppfödning av arabiska hästar i statlig regi och nu har drygt 500 djur. Man kan besöka stuteriet, vars byggnader härstammar från 1800-talet. Vid stuteriet finns en unik begravningsplats – för hästar. I augusti varje år ordnas här visning och den berömda auktionen av arabhästar.

Stuteri
Janów Podlaski
tel. +(48-83) 341 30 09, fax 341 33 60
www.janow.arabians.pl, office@janow.arabians.pl

113 | Barockresidenset och museet F9 | Kozłówka

Residenset tillhörande ätten Zamoyski i Kozłówka hör till de bäst bevarade högädliga slotten i Polen. Interiörmuseet är fyllt med konstverk och i palatsets tillbyggnad finns en permanent utställning av socialrealistisk konst. I den geometriska barockparken finns en grav över soldater som deltog i Napoleon-krigen och en vacker fontän.

Zamoyski-museet, Kozłówka
tel. +(48-81) 852 83 00, fax 852 83 50
www.muzeumkozlowka.lublin.pl
muzeum@muzeumzamoyskich.lublin.pl

115 | Religiösa kulturminnen F10 | Włodawa

Włodawa

Staden har bevarat den gamla stadsbilden med saluhallar i barockstil. Här finns kulturminnen efter två trossamfund: den Helige Ludvigs katolska senbarockkyrka med rokokointeriör från 1700-talet och bredvid torget den gamla senbarocksynagogan som är ett förträffligt exempel på judisk konst. Nu inrymmer byggnaden hembygds museet med en rik samling av judiska föremål och konstverk.

Turistinformation
Włodawa, ul. Szkolna 4
tel. +(48-82) 572 12 59
www.um.wlodawa.pl, info@um.wlodawa.pl

114 | De enda kritkalkstensgångarna i världen G10 | Chelm

I staden finns gamla katolska och ortodoxa kyrkor, den främsta Apostlkyrkan från 1700-talet. På berget Chelmska står den f.d. grekisk-katolska katedralen och biskopspalatset. En unik sevärdhet är de underjordiska gångarna i kalksten på ett djup av 12 m under borgarhusen i Gamla stan. Turistleden på 2 km är en världsattraktion. Den går genom tidigare brytningsställen – en labyrint av gångar och salar.

Turistinformationscentrum i Chelm
Chelm, ul. Lubelska 63, tel. +(48-82) 565 36 67, tel./fax 565 41 85
www.chelm.pl, www.itchem.pl
Underjordiska kritgångar i Chelm, ul. Lubelska 55a, tel. 565 25 30
www.zabytkowakopalniakredy.pl

116 | Tarpanens rike H9 | Roztocze

De värdefullaste naturområdena i Roztocze-regionen ligger inom Nationalparken Roztoczański – ett typiskt skogsområde i svagt kuperad terräng med ädelgranar som når upp till 50 meters höjd. Bland växterna förekommer både slätt- och bergsarter, varav ett tiotal orkidéer. Här förekommer uppfödning av polska småvuxna hästar, tarpaner. Den skiftande terrängen med kalkstenskullar är täckt med sand och växter. I staden Zwierzyniec finns ett klassicistiskt byggnadskomplex och en barockkyrka „på vattnet”.

Turistinformation i Centret för utbildning med museet vid
Ul. Plażowa 2, Zwierzyniec, tel./fax. +(48-84) 687 20 66
www.roztozczanski.pl, roztozczepn@pro.onet.pl
Turistinformation på Utbildningscentret och nationalparkmuseet
vid Nationalparken Roztoczański, Ul. Plażowa 3, Zwierzyniec
tel. +(48-84) 687 22 86, rpmuzeum@poczta.onet.pl

117 | Gammel Piast-borg

H4 | Opole

De mest sevärda kulturminnena: Piast-tornet från 1200-talet, Heliga korsets gotiska katedral, franciskanklosterkyrkan och klostret med Piast-ättens gravkapell. Rådhuset byggt efter italienskt mönster från Florens Palazzo Vecchio och Gamla stans torg kantat med borgarhus i barockstil. På stadens friluftsscenen äger den polska sångfestivalen rum. I stadsdelen Bierkowice finns friluftsmuseet. Hit har man flyttat tiotal byggnader från Opole-regionen. I gamla jesuitskolan finns regionalmuseet.

Regional turistinformation
Opole, ul. Krakowska 15
tel. +(48-77) 451 19 87, fax 451 18 61
www.opole.pl, mit@um.opole.pl

119 | En mäktig amfiteater

H4 | Sankta Anna-berget

På bergstoppen finns franciskanerklostret med Sankta Annas gotikkyrka från 1400-talet, utbyggd på 1600-talet. I huvudaltaret står den undergörande skulpturen av Sankta Anna från 1400-talet. På bergets sluttning finns småkapell utmed korsvägen. Kyrkan besöks av många pilgrimer och klostret är också en ort för olika nationella och religiösa festligheter. I närheten av klostret finns en amfiteater huggen i kalksten och ett monument över upproren mot tysk överhöghet i Schlesien.

Naturvårdsområdet „Góra św. Anny”, Góra św. Anny, ul. Leśnicka 10
tel./fax +(48-77) 461 50 74
www.gsa.zopk.pl, turystyka@lesnica.pl

118 | Den schlesiska Piast-ättens renässanslott

G4 | Brzeg

Här finns ett förnämt Piastslott i renässansstil med pelargångar i tre våningar runt borggården. Den heliga Jadvigas gotiska kapell har rokokoutsmyckad interiör. På slottet finns nu Den schlesiska Piast-ättens museum med bl.a. furstarnas sarkofager och en välbevarad jägarbåge från 1300-talet. På slottet anordnas konserter inom ramen för olika musikfestivaler: Wratislavia Cantans, Wiernermusikfestival och Musikkvällar med LiSankt.

Schlesiens Piast-museum
Brzeg, Plac Zamkowy 1
tel./fax +(48-77) 416 42 10
www.brzeg.pl, promocja@brzeg.pl

120 | Sagolikt slott

H4 | Moszna

Det sagolika slottet i den vackra parken tillhörde tidigare tyska ätten Tiele-Winckler. Byggnaden påbörjades i mitten av 1600-talet. Slottet har 365 rum och 99 småtorn, dess yta är 7000 m² och byggnadsutrymmet 65000 m³. Det liknar ett engelskt elisabetanskt slott och är nu hotell. Här finns ett stuteri med engelska fullblodhästar.

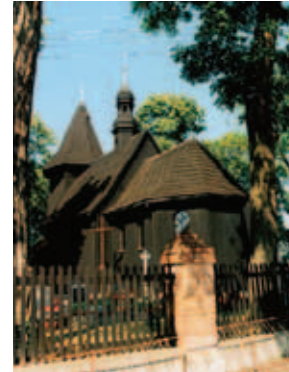
Centret för neurosbehandling, Moszna
tel./fax +(48-77) 466 84 00
www.moszna-zamek.pl, ctn@moszna-zamek.pl

121 | En mäktig kyrka

H4 | Nysa

Gamla stans medeltida stadsbild är väl bevarad. Runt torget och i dess omnejd finns många borgarhus i renässans- och barockstil. Ett exempel på nederländsk renässans är Vågens hus från 1604. Här finns också en barockfontän med delfiner och en triton från 1701. De mest betydelsefulla kulturminnena är Sankt Jakobs och Sankta Agnes magnifika sengotiska kyrka från början av 1400-talet med en vacker portal och barockkyrkorna Sankt Paulus och Petrus, Marie himmelfärds och biskopspalatset från 1600- och 1700-talen.

Stadsförvaltningen
Nysa, ul. Kolejowa 15
tel. +(48-77) 408 05 00, fax 433 27 05
www.twierdzanysa.pl

123 | Gamla träkyrkor

H4 | Dobrzeń Wielki, Laskowice, Olesno, Bierdzany

Vägen mellan städerna Opole och Olesno är 80 km lång och går genom flera orter i regionen Śląsk Opolski där det finns träkyrkor byggda på 1600- och 1700-talen. Av de drygt 70 kyrkorna ligger de mest kända i Dobrzeń Wielki, Laskowice, Opole-Bierkowice, Czarnowąsy, Olesno, Bierdzany, Kolanowice, Wędrynia och Chocianowice.

Stadsinformationscentrum, Opole, ul. Krakowska 15
tel. +(48-77) 451 19 87, fax 451 18 61
www.opole.pl, mit@um.opole.pl

122 | Polens Carcassonne

H3 | Paczków

Staden ligger i dalsänkan Klodzka vid turistleden från Schlesien till Lillpolen och präglas av många kulturminnesmärken, det vackra landskapet och en spännande folkkultur. De mest intressanta kulturminnena är de välbevarade gotiska försvarsmurarna av sten, med en längd på 1200 m, med 19 försvarstorn och fyra stadsportar, Sankt Johannes kyrka från 1300-talet med en unik brunn från 1500-talet inne i kyrkorummet samt Bödelns hus.

Turistinformation
Paczków, ul. Słowackiego 4
tel. +(48-77) 431 67 90
www.paczokow.pl, gci@paczokow.pl

124 | Leden med freskomålningar i staden Brzega omnejd

G4 | Brzezina, Bierzów, Pogorzela, Kruszyna

De flesta förnämliga gotiska väggmålningarna i Polen finns i landskyrkorna i staden Brzega omnejd. Den 55 km långa leden går från Brzeg via Brzezina, Zięlećnice, Małujowice, Łukowice Brzeskie, Bierzów, Przylesie, Krzyżowice, Pogorzela, Łosiów, Strzelniki, Kruszyna och åter till Brzeg. De flesta målningarna skapades av anonyma lokala konstnärer med den s.k. Mästaren av Konungarnas tillbedjan från Brzeg i spetsen.

Stadsinformationscentrum,
Brzeg, ul. Robotnicza 12
tel./fax +(48-77) 404 57 85
www.brzeg.pl, promocja@brzeg.pl

125 | „Det lilla Wien” I5 | Cieszyn

Staden ligger vid gränsfloden Olza vid foten av bergskedjan Beskid Śląski och har bevarat den gamla stadsbilden med torg och slingrande gator. På det skogsbevuxna Slottsberget finns Sankt Nikolaus romanska rundkyrka från 1000- 1100-talen i nästan ursprungligt tillstånd. Bland kulturminnen kan nämnas: det nygotiska lusthuset med en brunn från 1500-talet, kyrkor och klostret samt den evangeliska kyrkogården från 1800-talet.

Turistinformationscentret
Cieszyn, Rynek 1
tel. +(48-33) 852 30 50
www.cieszyn.pl, promocja@um.cieszyn.pl

127 | Örnästevägen H6 | Olsztyn, Mirów, Bobolice, Ogrodzieniec

Ett rikt, naturskönt område i höglandet Krakowsko-Częstochowska: vita kalkstensklippor i fantasifulla formationer, grottor, raviner och en rik växt- och djurvärld. Här finns många ruiner efter medeltida borgar. Längs vägen som en gång kantades av borgar och försvarstorn uppe på höjderna har man skapat turistleden Örnästevägen. Vägen går från Częstochowa via Olsztyn, Potok Złoty, Ostreżnik, Mirów, Bobolice, Podlesice, Ogrodzieniec, Pilica, Smoleń, Bydlin, Klucze, Rabsztyn, Olkusz, Ojców till Kraków. Utmed leden för fotvandring finns det även en led för cykling och ridning.

Juras kommunförbund, Ogrodzieniec, pl. Wolności 42
tel./fax+(48-32) 673 33 64
www.jura.info.pl, biuro@jura.info.pl

126 | Polens andliga huvudstad H5 | Częstochowa

Staden kallas Polens andliga huvudstad. Hit kommer pilgrimer och turister från hela världen för att besöka Paulinerklostret och tillbe Guds moder. I klosterkapellet förvaras den undergörande bilden av Jungfru Maria med Jesusbarnet, den s.k. Svarta madonnan. Stora pilgrimståg går varje år hit. I klostermuseet finns både konstverk och votivgåvor (värdefulla föremål som skänkts under flera århundraden). Staden är en bra utgångspunkt för utflykter i höglandet Krakowsko-Częstochowska, där man kan vandra, cykla och rida.

Turistinformationscentret,
Częstochowa, Al. NMP 65
tel. +(48-34) 368 22 50, fax 368 22 60
www.czestochowa.um.gov.pl, mci@czestochowa.um.gov.pl

128 | Jaktslottet I5 | Promnice

Jaktslottet från 1800-talet tillhörde en gång i tiden fursten i slottet i Pszczyna. Det byggdes i engelsk nygotik och ligger i skogen vid en insjö. I fönstren finns vackert färgat glas och interiören är rikt snidad i trä. Nu finns här ett lyxhotell och en restaurang.

Jaktslottet, Promnice
tel./fax +(48-32) 219 46 78
www.promnice.com.pl, hotel@promnice.com.pl

129 | Ett bildskönt furstepalats I5 | Pszczyna

Ett furstepalats och ett exempel på ett magnifikt högadligt residens som byggdes om under senare hälften av 1800-talet i fransk nyrenässans och omges av en vacker park. Det är nu museum med större delen av den ursprungliga interiören och inredningen från sekelskiftet 1800-och 1900-talen bevarad. Man kan bl.a. besöka kejsarens paradvåning, miniatyrkabinettet och rustkammaren.

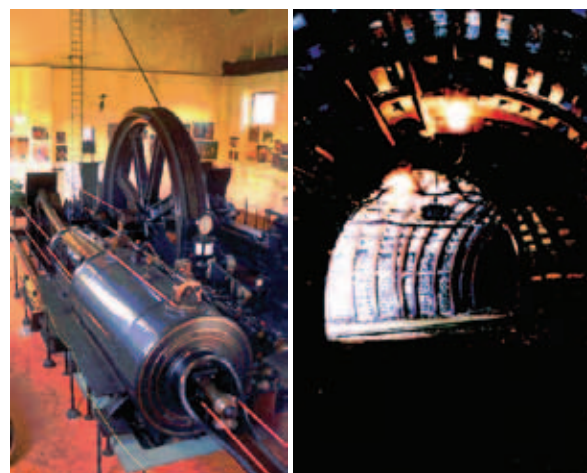
Slottsmuseet, Pszczyna, ul. Brama Wybrańców 1
tel. +(48-32) 210 30 37, fax 449 03 33
www.zamek-pszczyna.pl, kancelaria@zamek-pszczyna.pl

131 | Bergsbruksmuseet H5 | Zabrze

Stadens största sevärdhet är Gruvmuseet med 32000 föremål. I det kulturhistoriska museet "Drottning Luiza" finns två delar: en ovanjordisk med en unik ångmaskin och en underjordisk där turister kan besöka schakt efter stenkolsbrytning och lära känna olika brytningsmetoder och olika sätt att skydda gruvgångarna samt se hur de stora gruvmaskinerna fungerade.

Museet för kolbrytning, Zabrze, ul. 3 Maja 19
tel. +(48-32) 271 88 31, 271 65 91
www.muzeumgornictwa.pl
mgw@muzeumgornictwa.pl

130 | Gruvan som kulturminnesmärke H5 | Tarnowskie Góry

Ett f.d. centrum för brytning av blymalm med silver. När gruvorna stängdes blev den underjordiska labyrinten av gångar, rum och avvattningskanaler kvar. Den iordningstälts för turistbesök och här finns nu två turiststruter. I den f.d. silvergruvan visas schakt efter silver- och blymalmbrytning som delvis är tillgängliga endast med båt. Dessutom finns här bergsbruksmuseet och friluftsmuseet för ångmaskiner. Svarta forellens gruvgång kan beses från båt.

Polska turistföreningens (PTTK) resebyrå,
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 2
tel./fax +(48-32) 285 49 96
www.kopalniasrebra.pl, smzt@kopalniasrebra.pl

132 | Skidparadis och folkkultur I5 | Beskiderna Śląski och Żywiecki

Beskid Śląski är vintertid en snörök bergskedja med många hotell och pensionat, turistleder, skidspår och skidliftar, särskilt i orterna Szczyrk, Wisła och Ustroń. Beskid Żywiecki är ett omtyckt semester- och vintersportområde med de kända orterna Korbielów, Zawoja, Zwardoń och Węgierska Górka. I Istebna och Koniaków finns välbevarad folkkultur (spetstillverkning). I augusti arrangeras en stor folkfest kallad Beskidska kulturveckan i Szczyrk, Wisła, Ustroń och Żywiec med 4000 deltagare.

Turistinformationscentret, Bielsko-Biala, Pl. Ratuszowy 4
tel. +(48-33) 819 00 50, fax 819 00 61
www.it.bielsko.pl, it.bielsko@skg.pl
Turistinformationscentret, Żywiec, Rynek 12
tel./fax +(48-33) 861 43 10

133 De fyra årstidernas stad

G7 Kielce

Det förmästa kulturminnet är det välbevarade biskopsslottet från 1600-talet. Interiören är rikt dekorerad med färgrika väggoch takmålningar. Slottet inrymmer nu en filial till Nationalmuseet med rik samling av polskt måleri från 1800- och 1900-talen. Mitt emot slottet finns Marie himmelfärdskatedralen i barockstil, ursprungligen romansk. I den närliggande orten Tokarnia finns hembygdsmuseet – ett friluftmuseum där byggnader från trakten samlats: bondgårdar, en herrgård, en väderkvarn, en spannmålsbod, några småkapell och vägkors. Staden erbjuder olika fritidsaktiviteter året runt. Det finns utstakade vandringsleder, cykelvägar, skidspår och friluftsbad.

Turistinformationscentret, Kielce, ul. Sienkiewicza 29
tel./fax (48-41) 348 00 60
www.swietokrzyskie.travel, informacja@swietokrzyskie.travel

135 En fornhistorisk boplats

G8 Krzemionki, Baltów

Ett i Europa unikt natur- och kulturresevat har upprättats där en gång kiselsten bröts. Turister kan besöka underjordiska, drygt 500 m långa, gångar. I utställningspaviljongen visas hur kiselstenen bröts och bearbetades. Man har t o m rekonstruerat en del av en by från yngre stenåldern. I den närliggande orten Baltów presenteras rekonstruktioner av dinosaurier i naturlig storlek. Här kan man också åka flotte nedför floden Kamienna.

Museet och natur- och kulturresevatet "Krzemionki"
Krzemionki, Tel./fax. +48 41 262 09 78, www.krzemionki.pl
Baltowski Park Jurajski, Baltów 8, Tel. +48 41 264 14 20
www.baltowskipark.pl, biuro@parkjurajski.pl

134 Borgen och den magnifika grottan

H7 Chęciny och Jaskinia Raj

Över den gamla staden reser sig ruinerna av den gotiska kungaborgen från 1200-1300-talen. Den byggdes i samklang med berget och naturen och är därför en av de vackrast belägna polska fästningarna. Idag finns endast ruinerna kvar. Från tornet har man ståtlig utsikt över bergskedjan Świętokrzyskie. Vid klart väder kan man t o m se Tatraberget. I det närliggande förkastningsområdet finns droppstengrottan Paradiset som anses vara den vackraste i Polen. Den 180 m långa besöksrouten går genom rum och gångar med fantastiska droppstenar.

Grottan Paradis Raj, Chęciny
tel./fax +(48-41) 346 55 18
www.jaskiniaraj.pl, jaskiniaraj@lysogory.com.pl

136 "Det lilla Rom"

H8 Sandomierz

Staden belägen på floden Wislas höga bank hör till de äldsta och vackraste städerna i Polen. Det unika byggnadskomplexet i Gamla stan omfattar bl.a. den gotiska porten Opatowska, rådhuset från 1300-talet och katedralen i gotik. Det förmästa kulturminnet är den romanska Sankt Jakobs kyrka och dominikanerklostret med rik utsmyckning och ett försvarsklockstapel. Under Gamla staden finns en rad köpmanskällare förbundna med underjordiska gångar, vilka kan besökas av turister (rutt på 470 m). I omnejden finns pittoreska raviner med rik växtlighet.

Turistportalen för Sandomierz, Sandomierz,
www.e-sandomierz.pl, poczta@e-sandomierz.pl

137 Cistercienserleden

G7 Jędrzejów, Koprzywnica, Wąchock

Cistercienserleden går över en stor del av Polen och inkluderar 40 orter. Den regionala delen utgörs av klostren i Jędrzejów, Koprzywnica och Wąchock. På en sträcka av ett tiotal kilometer ligger flera värdefulla romanska byggnader, exempel på den tidiga religiösa byggnadskonsten i Polen.

Turistinformationscentret
Kielce, ul. Sienkiewicza 29
tel./fax (48-41) 348 00 60
www.swietokrzyskie.travel, informacja@swietokrzyskie.travel

138 Leden för teknologiska minnesmärken

G7 Sielpia Wielka, Samsonów, Starachowice, Maleniec

Utvecklingen i det regionala industriområdet Świętokrzyski påbörjades redan på 1400-talet. I mitten av 1600-talet bröt man här malm som bearbetades i 134 orter. Man kan besöka många tidigare industrier i regionen: Sielpia Wielka – järnmalmgruvan som nu är museum, Samsonów – resterna efter ett järnverk, Starachowice med masugnen som fungerade till mitten av 1800-talet och tillhör de mest värdefulla i Europa, Maleniec – med dess välbevarade valsverk och spikfabriken från 1800-talet.

Turistinformationscentret, Kielce, ul. Sienkiewicza 29
tel./fax (48-41) 348 00 60
www.swietokrzyskie.travel, informacja@swietokrzyskie.travel

139 Borgen Krzyżtopór

H8 Ujazd

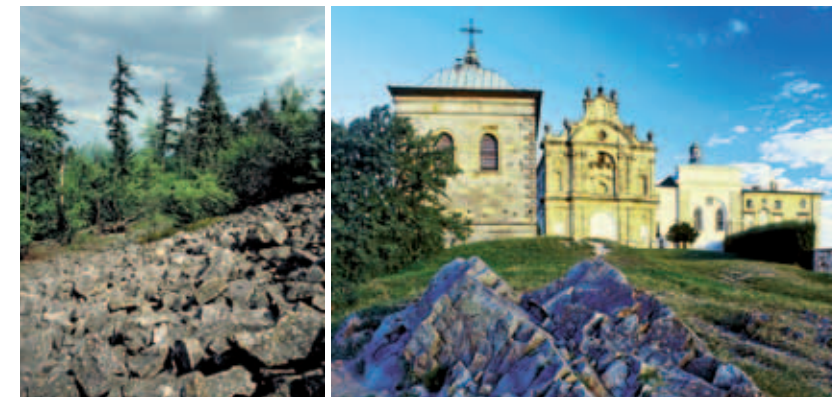
Ruinerna av en mäktig fästning som byggdes under första hälften av 1600-talet omgivet av en rad försvarsverk på urberget. Försvarsverken har bevarats. Fästningens arkitektur symboliserade kalenderåret: fyra försvarstorn för de fyra årstiderna, tolv riddarsalar för de tolv månaderna, 52 kammare, lika många som årets veckor samt 365 fönster för dagarna. Interiören var känd för sin lyx. Borgen förstördes i mitten av 1600-talet av svenskarna. I ruinerna äger tornspel rum med ett svärd som pris.

Kommunförvaltning
Iwaniska, Ujazd 73
tel./fax +(48-15) 860 11 33
www.krzyztopor.org.pl, zamek@krzyztopor.org.pl

140 Polens äldsta berg

G7 Świętokrzyskie-Borgen

Świętokrzyskie-bergen är de äldsta i Polen. Topparna är täckta med s.k. gołoborza – små områden med stenrosen och klippblock av kvartsit och helt utan växtlighet. På de högsta och vackraste bergspartierna, inklusive urskogen Jodłowa, finns Nationalparken Świętokrzyski. På den näst högsta bergstoppen Łysa Góra, (596 m ö.h.) finns ett gammal benediktinerkloster med relikier av Heliga korset. Vid foten av berget i orten Nowa Słupia anordnas i september folkfesten Dymarki Świętokrzyskie där man visar hur järnmalm smältes för 2000 år sedan.

Turistinformation
Nowa Słupia, ul. Świętokrzyska 18
tel. +(48-41) 317 76 26
www.nowaslupia.pl

141 | Polens historiska huvudstad
 16 | Kraków

Gamla stan med Kungliga slottet på Wawel-kullen finns upptagen på Unescos lista över världskulturarv. Staden har bevarat sin ursprungliga medeltida stadsbild. Man bör se: Europas största medeltida torg, Mariakyrkan och dess gotiska högaltare med fem rikt utsnidade flyglar, Wawel-kullen med det Kungliga slottet, katedralen med det förnäma renässanskapellet och den medeltida universitetsbyggnaden Collegium Maius med en unik samling av astronomiska instrument. I det närliggande Tyniec finns benediktinerklostret, grundat på 1000-talet. Byggnaden kommer att tas upp på Unescos lista över världskulturarv. Stadsdelen Kazimierz har många judiska kulturminnen bl.a. en judisk kyrkogård från 1500-talet och flera synagogor. I en av dem finns nu Judiska museet. På sommaren äger här rum en judisk kulturfestival. Då kommer beundrare av den judiska kulturen hit från hela världen. Konserter, teaterföreställningar, utställningar, föreläsningar, dansverkstäder och som avslutning en konsert som pågår hela natten på gatan Szeroka. Staden ordnar också många andra kulturevenemang.

Touristinformation, ul. Szpitalna 25
 tel. +(48-12) 432 01 10, fax 432 00 62
 www.krakow.pl, it@infokrakow.pl

142 | Den världsberömda saltgruvan
 16 | Wieliczka

Saltgruvan finns upptagen på Unescos lista över världskulturarv. En av de äldsta gruvorna i världen. Brytningen påbörjades redan på 1200-talet och pågår fortfarande. Den underjordiska vandringsleden är 3,5 km lång och visar en märklig värld i salt: gångar och rum med unika skulpturer. Mest attraktivt är den Heliga Kingas kapell på ett djup av 101 m, uthugget i saltberget med ljuskronor av saltkristaller och gråvita saltskulpturer. I gruvan finns också ett sanatorium. I museet visas gruvarbetarnas verktyg och dokument med gruvans historia.

Saltgruvan, Wieliczka, ul. Daniłowicza 10
 tel. +(48-12) 278 73 02, fax 278 73 33
 www.kopalnia.pl, turystyka@kopalnia.pl

143 | Passionsmysteriet
 16 | Kalwaria Zebrzydowska

Bernhardinerkyrkan i Kalwaria Zebrzydowska med klostret och vallfartsparken finns upptagen på Unescos lista över världskulturarv. Barockkyrkan från 1600-talet är berömd för sin undergörande bild av Guds moder. Flertalet kapell, småkyrkor och andra sakrala byggnader är pittoreskt belägna på kullar och i dalen längs en s.k. korsväg. Årligen kommer över en miljon pilgrimer hit. Klostret är berömt för sina religiösa folkfester vid olika helger. De största äger rum under Stilla veckan med kulmen på Långfredagen samt i samband med Marie himmelsfärdshelgen.

Bernhardinerklostret
 Kalwaria Zebrzydowska
 tel. +(48-33) 876 63 04, fax. 876 66 41
 www.kalwaria.eu, info@kalwaria.eu

144 | Platsen där
 16 | miljoner människor miste livet
 Auschwitz-Birkenau

På Unescos lista över världskulturarv. 1940 inrättade de tyska nazisterna först koncentrationslägret i Oświęcim och två år senare ett i Brzezinka. Det var det största tyska lägret på polsk mark och samtidigt ett förintelsläger. I Auschwitz-Birkenau förlorade drygt 1,5 miljoner människor livet, majoriteten av judisk börd både från Polen och resten av Europa. Den näst största folkgruppen som här miste livet var polacker. I den årligen återkommande "de levandes marsch" deltar tusentals judar från hela världen tillsammans med polska ungdomar. De går från lägerporten i Auschwitz till Monumentet över Nationernas martyrium i Birkenau för att hylla Holocaust-offren.

Statliga museet Auschwitz-Birkenau, Oświęcim
 ul. Więźniów Oświęcimia 20,
 tel. +(48-33) 844 81 02, fax 843 19 34
 www.auschwitz.org.pl, muzeum@auschwitz.org.pl

145 | Kalkstensklippor i floddalen
 H6 | Prądnik
 Nationalparken Ojcowski

Nationalparken Ojcowski kandiderar till att bli upptagen på Unescos lista över världskulturarv. Den pittoreska floddalen har en omväxlande natur med skog och vita kalkstensklippor i fantasifulle formationer. Här finns också grottor där olika fladdermusarter lever. Klipporna är upp till 60 meter höga. Det finns medeltida slott i området. Slottet i Ojców ligger i ruiner och slottet i Pieskowa Skala har en vacker interiör och ett museum om slottets historia och renässanskonst.

Nationalparken Ojcowski, Ojców 9
 tel. +(48-12) 389 10 39, fax 389 20 06
 www.opn.pan.krakow.pl, opnar@pro.onet.pl

146 | Trähandverksleden
 17 | Dębno, Binarowa, Lipnica Murowana, Sękowa

De sex mest intressanta träbyggnaderna i regionen finns upptagna på Unescos lista över världskulturarv: i Małopolskie-länet Ärkeängeln Mikaels kyrka i Dębno från 1400-talet, Ärkeängeln Mikaels kyrka i Binarowa från omkring 1500, Sankt Leonards kyrka från 1400-talet i Lipnica Murowana och Sankt Filip och Jakobs gotikkirka i Sękowa; i Podkarpackie-länet är det kyrkorna i Haczów från 1400-talet och i Blizne från 1400- 1600-talen. Andra intressanta kyrkor nära turistleden: Ärkeängeln Mikaels barockkyrka i Szalowa, Sankt Petrus och Paulus barockkyrka i Lachowice och Johannes Döparens i Orawka från 1600-talet.

Turistinformation, Nowy Sącz, ul. Piotra Skargi 2
 tel./fax +(48-18) 443 55 97
 www.nowy-sacz.info, cit@sarr.com.pl, www.liga-unesco.pl

147 | Flottfärd på floden Dunajec
 J7 | Nationalparken Pieniński

Pieniny är en liten kalkstensbergskedja som är känd för sin ovanligt vackra natur. Floden Dunajec har skurit sig genom bergen och bildar en underbart vacker dalgång. Från tidig vår till höst kan man åka flotte nedströms på den strida floden från Sromowce Wyżne via kurorten Szczawnica fram till Krościenko. Turister kan under färden beundra de lodrätta kalkklipporna som stupar rakt ner i strömmen och de branta sluttningarna som når upp till flera hundra meters höjd.

Flottkarlarnas förening i Pieniny, Sromowce Wyżne, ul. Kąty 14
 tel. +(48-18) 262 97 93
 splyw@flisacy.com.pl, www.flisacy.com.pl

148 De polska Alperna

J6 Nationalparken Tatrzanski

I Nationalparken Tatrzanski ingår Tatrabergen på den polska sidan som tillsammans med den angränsande slovakiska parken finns upptagen på Unescos lista över naturreservat. Det är det högsta bergsmassivet av alpin typ i Centraleuropa. Dess högsta topp i den polska delen är Repor Rysy – 2499 m ö.h. De många utstakade vandringslederna gör det möjligt att lära känna de vackraste delarna av nationalparken med små bergssjöar, dalgångar och raviner, vattenfall och grottor. Det finns goda möjligheter till bergsklättring, grottforskning och fjällvandring året runt och till skidåkning på vintern.

Turistinformationscentret, ul. Chałubińskiego 42a, Zakopane
tel. +(48-18) 202 32 00
www.cyf-kr.edu.pl/tpn/, sekretariat@tpn.pl

150 Borgar i Pieniny

J7

Czorsztyn och Niedzica

I Niedzica finns en pittoresk belägen gotisk försvarsborg, ombyggd under renässansen. Från den högt belägna borgen har man en storslagen utsikt över Pieniny, den konstgjorda dammen i Czorsztyn samt ruinerna av en borg från 1300-talet. På slottet i Niedzica finns ett museum som visar regionens och slottets historia samt en arkeologisk-historisk utställning. Slottsruinerna i Czorsztyn kan också besökas.

Konstföreningen – Slottet Niedzica
tel./fax +(48-18) 262 94 89
www.niedzica.pl

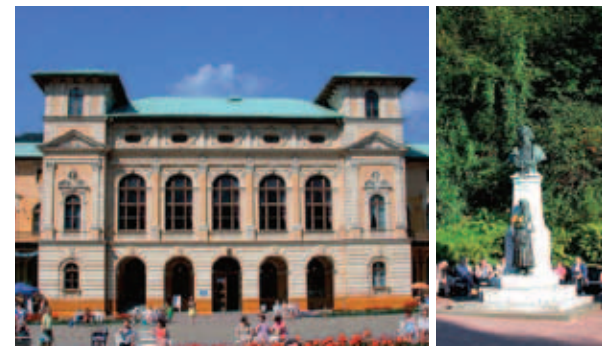
149 Hälsa och rekreation

J7

Krynica

Denna pärla bland polska kurorter ligger i utkanten av Beskid Sądecki. I staden finns en vacker promenadgata, stiliga pensionat och kurhus samt brunnspaviljonger med drygt 20 olika mineralvattenkällor. Det finns attraktiva områden för promenader och utflykter. Från de omgivande bergssluttningarna har man vacker utsikt över trakten. Krynica är också vintersportort med Polens längsta gondollinbana till toppen av berget Jaworzyna Krynicka. Här finns faciliteter för olika fritidsaktiviteter och en utsiktspunkt över bergskedjorna Beskiderna och Tatra. Musikfestivalen till minne av Jan Kiepura (arior och sånger) äger årligen rum här.

Turistinformationscentret, Krynica, ul. Piłsudskiego 8
tel. +(48-18) 471 56 54, fax 471 55 13
www.krynica.org.pl, biuro@poczta.onet.pl

151 Den äldsta saltgruvan

J7

Bochnia

Saltgruvan i Bochnia härstammar från 1200-talet och hör till världens äldsta. Den del av gruvan som är öppen för turister är 2,5 km lång och går på 290 m djup. I gruvans största bevarade sal som kallas "Ważyn", erbjuds rekreations- och hälsobringande aktiviteter.

Saltgruvans kuranläggning i Bochnia, Bochnia ul. Solna 2
tel. +(48-14) 615 36 36, fax. 615 36 38
www.kopalniasoli.pl, biuro@sutorisbochnia.com.pl

152 Högdligt slott

J7

Nowy Wiśnicz

Slottet i Nowy Wiśnicz är ett högdligt residens för ätterna Kmita och Lubomirski. Det har både gotisk, renässans- och barockprägel och är ett utmärkt exempel på hur väl en försvarsbyggnad och residens kan smälta in i det ovanligt pittoreska landskapet. På slottet finns en utställning om dess historia och återuppbyggnad. Här kan man bese Stanisław Lubomirskis sarkofag, en samling av koppar- och mässingskärl samt modeller av residensbyggnader i Lillpolen.

Slottet, Nowy Wiśnicz
tel. +(48-14) 612 85 89, fax 612 83 41
www.nowywisnicz.pl, um@nowywisnicz.pl

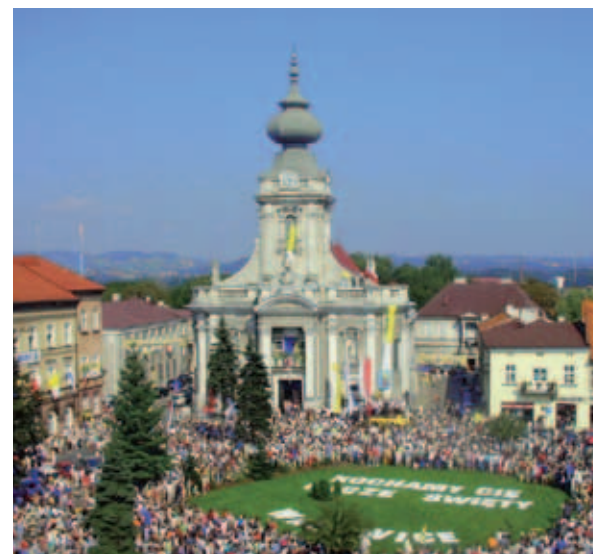
154 Påvens stad

J6

Wadowice

Påven Johannes Paulus II:s födelseort. Staden besöks av många polska och utländska turistgrupper och pilgrimer. I Jungfru Marias basilika märks koret från 1400-talet och dopfunten, där den blivande påven döptes. I påvens födelsehem finns nu ett museum.

Turistinformation, Wadowice, ul. Kościelna 4
tel./fax +(48-33) 373 23 65
www.wadowice.pl, biuro@it.wadowice.pl

153 Renässanstorget

J7

Tarnów

Väl bevarad medeltida stadsbild. Viktigare kulturminnen: Mariasfödelsekatedralen i sengotik med förnäma gravmonument, rådhuset i gotik och renässans mitt på torget som kantas av vackra borgarhus, försvarstornet från 1700-talet, Bhima – en del av den 1940 förstörda synagogan från 1700-talet. På den judiska kyrkogården finns drygt 3000 gravstenar. Det finns två intressanta museer: Stiftsmuseet och Etnografiska museet.

Turistfrämjandet i Tarnów
Tarnów, Rynek 7
tel. +(48-14) 688 90 90, fax. 688 90 92
www.it.tarnow.pl, centrum@it.tarnow.pl

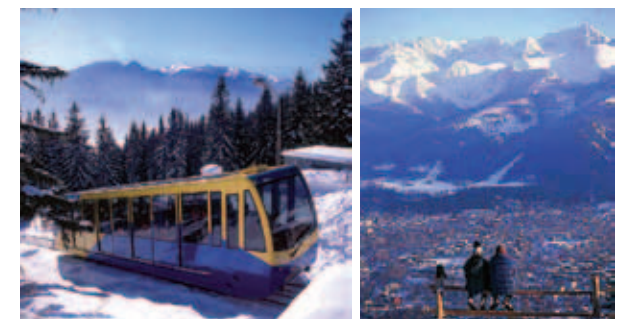
155 Polens vinterhuvudstad

J6

Zakopane

En av de mest kända semesterorterna, Polens s.k. vinterhuvudstad, ligger vid foten av Tatra-bergen och är den högst belägna staden i Polen. För turister finns här goda övernattningsmöjligheter och restauranger. En linbana går till bergstoppen Kasprowy Wierch och en kabeljárnväg till Gubałówka. Här finns även många skidliftar och skidbackar på sluttningen av berget Krokiew. Landskapets skönhet, de många sport- och kulturevenemangen, bl.a. den årligen återkommande Internationella folkdansfestivalen i september lockar besökare från hela världen. Den lokala folkturen är här väl bevarad.

Turistinformationscentret, Zakopane, ul. Kościuszki 17
tel. +(48-18) 201 22 11, fax 206 60 51
www.zakopane.pl, info@um.zakopane.pl

156 Renässansresidenset

H8 Baranów Sandomierski

Här finns ett utomordentligt väl bevarat, förnämnt högadligt residens i senrenässans från sekelskiftet 1500- 1600-talen. Längs väggarna på den inre slottsgården finns vackra pelargångar. Här finns också ett intressant museum och tillfälliga utställningar samt det enda museet i Polen om svavelindustri. En del av slottet används som hotell. I den stora parken finns trädgårdsterrasser och en fontän.

Slotts- och parkanläggning, Baranów Sandomierski, ul. Zamkowa 20
tel. +(48 15) 811 80 39, tel./fax 811 80 40
<http://baranow.com>, zamek.baranow@arp.com.pl

157 Det äldsta bergoljeschaktet i världen

I8 Bóbrka

I byn finns ett unikt museum om bergoljeindustrin. Här borrades 1854 manuellt världens första bergoljeschakt. Här finns väl bevarade industriminnen från 1800-talet: två schakt som fortfarande är i bruk, borrhål, verktyg och träbyggnader tillhörande gruvan. I ett av husen finns minnen från oljeindustrins tid bl.a. en samling av fotogenlampor.

Museet för bergolje- och gasindustri
Bóbrka
tel./fax +(48-13) 433 34 89,
www.bobrika.pl, muzeum@bobrika.pl

158 Slotts- och parkanläggningen

I9 Krasiczyn

Slottet och parken i Krasiczyn är en av de finaste senrenässansanläggningarna i Polen. Slottet är en fyrhörning med försvarstorn och en inre slottsgård med pelargångar. Slottet är utsmyckat med en luftig attika samt stuckdekorationer och målningar. En del av slottet är öppet för besökare. I den stora parken växer sällsynta träd och buskar. I en byggnad från 1800-talet finns nu ett hotell.

Slotts- och parkanläggning, Krasiczyn
tel. +(48-16) 671 83 21, tel./fax 671 83 16
www.krasiczyn.com.pl, hotel@krasiczyn.arp.com.pl

159 Imponerande orgel

H9 Leżajsk

Det förnämsta kulturminnet är Bernhardenklostret från 1600-talet med försvarsmurar och försvarstorn. I senrenässanskyrkan finns en undergörande tavla av den tröstande Guds moder från senare hälften av 1500-talet. Bilden lockar många pilgrimer och turister. Den berömda orgeln från slutet av 1600-talet är en av Polens förnämsta kyrkoorglar. Här äger konserter rum och på sommaren arrangeras Internationella kammarmusik- och orgelmusikfestivaler. Bland andra kulturminnen kan nämnas rådhuset och borgarhusen från 1700-talet.

Bernhardenklostret, Leżajsk, pl. Mariacki 8,
tel. +(48-17) 242 00 06, fax 242 83 59,
www.bernardyni.pl/klasztor/lezajsk, lezajsk@bernardyni.pl

160 Slottet, musik och praktvagnar

I8 Łańcut

Slottet är ett väl bevarat högadligt residens som byggdes under första hälften av 1600-talet. Det har byggts om senare. Byggnaden omges av försvarsmurar i ring. Slottet är nu museum med interiörer från 1600-talet till början av 1900-talet. Slottet har en rik utsmyckning med måleri och skulpturer. Den vackra balsalen tjänar som konsertsal vid de årliga musikfestivalerna. I det gamla stallet och vagnhuset finns vagnmuseet med en för Europa unik samling av ekipage och hästvagnar. Det finns en vacker park från 1800-talet och i närheten en synagoga från 1700-talet.

Slotts- och parkanläggning, Łańcut, ul. Zamkowa 1
tel. +(48-17) 225 20 08, fax 225 20 12
www.zamek-lancut.pl
muzeum@zamek-lancut.pl

161 De tre kulturernas stad

I9 Przemysł

Przemysł är en mångkulturell stad med sakrala och världsliga kulturminnen. I katedralen, som är byggd i gotik och barockstil, finns en undergörande madonnafigur i alabaster från 1400-talet. Fästningen Przemysł är den tredje största i Europa, efter Antwerpen och Verdun, och ett fantastiskt exempel på befästningskonsten från sekelskiftet 1800- 1900-talen. Den består av två ringar: den yttre ligger 8-12 km från staden och omfattar 42 fort, vart och ett med en särskild utformning. Fästningens bevarade delar är en unik sevärdhet.

Turistinformation, Przemysł, Rynek 26
tel. /fax. +(48-16) 678 73 09
www.przemysl.pl, info@parr.pl

163 Det största glesbygdsområdet i Europa

J9 Bieszczady och Beskid Niski

Polens ensligaste hörn. De mest värdefulla delarna av bergen Bieszczady utgörs av nationalparken Bieszczadzki. En sevärdhet är de breda trädlösa, gräsbevuxna ångarna längst upp på bergen som på polska kallas poloniny. De är tillflyktsort för stora rovfåglar och däggdjur. Nationalparken ingår i det Internationella naturreservatet Östkarpaterna. Det är ett utmärkt vildmarksområde för fotvandring och skidåkning. Man kan också rida här. I Beskid Niski finns nationalparken Magurski. Ett säregt inslag i landskapet utgör flera små ortodoxa träkyrkor.

Nationalparken Bieszczadzki
Ustrzyki Górze 19
tel. +(48-13) 461 06 50, fax. 461 06 10
www.bdpn.pl, bdpn@wp.pl
Nationalparken Magurski, Krempna 59
tel./fax+(48-13) 441 40 99
www.magurskipn.pl, magurskipn@pro.onet.pl
Informations- och utbildningscenter vid Nationalparken Bieszczadzki i Lutowiska, Lutowiska
tel. +(48-13) 461 03 50, fax. 461 03 51
www.oie.bdpn.pl, oie@oie.bdpn.pl

162 Det största friluftsmuseet

I8 Sanok

I stadens äldsta del är den medeltida stadsbilden bevarad. Bland kulturminnesmärkena märks slottet med en förnämlig samling av ikoner och friluftsmuseet 1,5 km från centrum – det största i Polen, vad gäller antalet byggnader – räknas till de vackraste i Europa. Här visas olika folks byggnadskonst från grännsområdet mellan Polen och Ukraina, från Östkarpaterna och regionen Podkarpacie. Museet har drygt 100 träbyggnader från 1600- till 1900-talen – bondgårdar och deras inredning, fåbodrar, ortodoxa kyrkor och vatten- och vindkvarnar.

Friluftsmuseet
Sanok, ul. Traugutta 3
tel. +(48-13) 463 09 04, fax 463 53 81
www.bieszczady.pl/skansen, skansen.sanok@pro.onet.pl

Republiken Polen

Yta: 312 000 km².
Läge: Centraleuropa.
Polen gränsar till Tyskland, Tjeckien, Slovakien, Ukraina, Vitryssland, Litauen och Ryssland. Polen gränsar norrut mot Östersjön, kusten är över 500 km lång.
Invånarantal: ca. 38 000 000.
Flagga: vit och röd.
Riksvapen: en vit örn med guldkrona mot röd bakgrund.
Officiellt språk: polska.
Huvudstad: Warszawa. Andra stora städer: Łódź, Kraków, Wrocław, Poznań, Gdańsk, Szczecin, Katowice, Lublin. Klimat: varmt tempererat. I juli är genomsnittstemperaturen 19° C, och de varmaste dagarna kan temperaturen överstiga 30° C. Från januari till mars finns utmärkta möjligheter att utöva vintersporter i bergen.

Helgdagar

Arbetsfria dagar är alla lördagar och söndagar samt följande helger: Nyårsdagen (1 januari), Påsken – 2 dagar (en rörlig helg), Arbetarrörelsens dag (1 maj), Tredjemajkonstitutionens dag (3 maj), Kristi lekamens dag (torsdag – en rörlig helg), Marie himmelfärdsdag (15 augusti), Alla helgons dag (1 november), Polens självständighetsdag (11 november), Jul (25, 26 december).

Var kan man övernatta?

Det finns olika hotellkategorier, från billiga till lyxiga.

- Hotell kan bokas per telefon eller Internet på följande webbplatser:
www.discover-poland.pl, www.hotelsinpoland.com, www.polhotels.com, www.hotelspoland.com, www.polhotel.pl, www.warsawshotel.com, www.visit.pl, www.orbisonline.pl, www.pph.com.pl
- Övernattning i kulturhistoriska objekt (palats, slott, residens, kvarnar) anpassade för turism – tel./fax +(48 22) 646 81 50, info@hpoland.com, www.hpoland.com
- Reservation av agroturistlogi:
tel. +(48-52) 398 14 34, mobil +(48-602) 459 137, www.agritourism.pl, federgg@wp.pl.
- Vandrarhem för ungdomar: tel. +(48-22) 849 81 28, fax 849 83 54, www.ptsm.org.pl.
- Camping: tel./fax +(48-22) 810 60 50, www.pfcc.eu
- Polska turistföreningen PTTK, www.pttk.pl.

Hur man betalar

Betalningsmedlet i Polen är zloty (PLN). Det går också att betala med annan valuta, t.ex. euro, om köpare och säljare kommer överens om det. Växeln får man då i regel tillbaka i zloty. Pengar växlar man bäst på banker eller växlingskontor. Med kreditkort kan man betala i de flesta större affärer och inrättningar i hela Polen. Bankomater finns tillgängliga på många platser dygnet runt. Den officiella valutan är zloty (PLN) = 100 grosz. Den polska valutan finns i mynt och sedlar. Mynt: 1, 2, 5, 10, 20 och 50 grosz samt 1, 2 och 5 zloty. Sedlar: 10, 20, 50, 100 och 200 zloty.

Tull- och valutabestämmelser

Tull- och valutabestämmelserna är anpassade till EU:s bestämmelser. Vill du veta mer, ring Finansministeriet, tel. +(48-22) 694 31 94 eller besök Internetsidan www.mf.gov.pl.

Flyg

Följande städer i Polen har flygplatser: Warszawa, Kraków, Gdańsk, Katowice, Łódź, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Wrocław och Bydgoszcz. Det polska nationella flygbolaget är Polska Flyglinjerna LOT S.A. (S.A. = AB). Information om inrikes och utrikes flygförbindelser finns på webbplatsen www.lot.com. Följande lågprisflygbolag har förbindelser med Polen: Easy Jet – www.easyjet.com, Germanwings – www.germanwings.com, WizzAir – www.wizzair.com, Ryanair – www.ryanair.com, Aer Lingus – www.aerlingus.com, Jet2 – www.jet2.net.pl och Norwegian – www.norwegian.no.

Järnväg

Polen har ett välutvecklat järnvägsnät. De största polska städerna har järnvägsförbindelser med Intercitytåg med de största europeiska städerna. Järnvägslinjerna drivs av Polska Statsjärnvägarna (PKP). För mer information besök Webbplatsen: www.pkp.pl, www.intercity.pl, www.rozklad-pkp.pl eller ring +(48 42) 194 36.

Buss

Till varje ort i Polen är det lätt att komma med ett välutvecklat nät av huvudoch lokalvägar. Det finns åtskilliga bussförbindelser med många städer i Europa. Över hela Polen går Polska Nationella Bussbolagets bussar (PPKS): www.rozkłady.com.pl samt Polska Expressen: www.polskiexpress.pl

Taxi

Taxistationer är markerade med „Taxi”. Det är bäst att beställa taxi per telefon. Priset är högre om man reser utanför stadens gränser, på lördagar, söndagar och helger samt på natten från kl. 22 till kl. 6.

Trafikföreskrifter

Trafikföreskrifterna i Polen är anpassade till vad gäller i andra EU-länder. Högsta tillåtna hastigheter på vägarna är

- 50 km/h i tätorter,
- 90 km/h utanför tätorter,
- 110 km/h på vägar för snabbtrafik och
- 130 km/h på motorvägar.

Halvljus är obligatoriskt dygnet runt under hela året.

Larmtelefoner

Samma i hela landet, man kan ringa dygnet runt, gratis:

- Ambulans 999,
- Brandkår 998,
- Polis 997,
- Från mobiltelefon kan man ringa nödnumret 112, Under sommartid kan turister ringa på trygghetstelefon: • 0-800 200 300, +(48-608) 599 999.

Polska turistorganisationens representationskontor utomland

• BELGIEN	• Brussel	tel. +(32-2) 740 06 20	fax 742 37 35	www.polen.travel	info.be@polen.travel
• FRANKRIKE	• Paris	tel. +(33-1) 42 44 29 92	fax 42 97 52 25	www.pologne.travel	info.be@pologne.travel
• ITALIEN	• Roma	tel. +(39-06) 482 70 60	fax 481 75 69	www.pologne.travel	info.fr@pologne.travel
• JAPAN	• Tokyo	tel. +(81) 3-5908-3808	fax 3-5 908-3809	www.polonia.travel	info.it@polonia.travel
• NEDERLÄNDERNA	• Amsterdam	tel. +(31-20) 625 35 70	fax 623 09 29	www.poland.travel	info.jp@poland.travel
• ÖSTERRIKE	• Wien	tel. +(43-1) 524 71 91 12	fax 524 71 91 20	www.polen.travel	info.at@polen.travel
• RYSSLAND	• Moskva	tel. +(7-495) 510 62 10	fax 510 62 11	www.poland.travel	info.ru@poland.travel
• SPANIEN	• Madrid	tel. +(34-91) 541 48 08	fax 541 34 23	www.polonia.travel	info.es@polonia.travel
• STORBRIANNIEN	• London	tel. +(44-0) 300 303 1812	fax 300 303 1814	www.poland.travel	info.uk@poland.travel
• SVERIGE	• Stockholm	tel. +(46-8) 21 60 75	fax 21 04 65	www.polen.travel	info.scan@polen.travel
• TYSKLAND	• Berlin	tel. +(49-30) 21 00 920	fax 21 00 92 14	www.polen.travel	info.de@polen.travel
• UNGERN	• Budapest	tel. +(36-1) 269 78 09	fax 269 78 10	www.lengyelorszag.travel	budapest@pot.gov.pl
• USA	• New York	tel. +(1-201) 420 99 10	fax 584 91 53	www.poland.travel	info.na@poland.travel
• UKRAINA	• Kiev	tel. +(38-044) 278 67 28	fax 278 66 70	www.polscha.travel	info.ua@polscha.travel

Utgivare: Polska Organizacja Turystyczna / Polska turistorganisationen

ul. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa, tel. +(48-22) 536 70 70, fax +(48-22) 536 70 04, e-mail: pot@pot.gov.pl, www.pot.gov.pl

Bearbetning: ARTINTRO Maciej Twardowski, www.artintro.com.pl; Text: B. Skonecka; Översättning: I. Skrobot; Bilder: H. Adamski, T. Awdziejczyk, A. Bierca, A. Borusłowicz, T. Budziński, J. Cholewka, L. Ciżmowski, A. Chrzastowski, R. Czerwiński, L. Demidowski, P. Demski, K. Dromlewski, M. Fijałkowska, R. Gauer, M. Grychowski, S. Jabłońska, K. Jabłoński, A. Kaczkowski, M. Kamiński, P. Komorowski, J. Korczyński, B. Kowalewska, P. Krassowski, T. Kufel, St. Kulawiak, P. Maciuk, M. Majewski, P. Marczakowski, J. Maziejuk, W. Mierzejewski, M. Moszoro, W. Ochnio, M. Pośpiech, D. Rafalski, A. Stodkowski, W. Sosnowski, T. Sumiński, K. Szeniek, J. Szypilo, M. Twardowski, J. Undro, A. Voellnagel, D. Waleriański, K. Walków, A. Wiatr, M. Wieliczko, J. Wnorowski, K. Wojciewski, J. Woliński, W. Wołkow, D. Zaręba, D. Zaród, A. Zborski, L. Zielaskowski, J. Żmichowski, Z. Żybutowicz, TOMART, Agentur "East News" och POT's arkiv.